

tři
scény
plné
emocí

1/2023

DIVADELNÍ REVUE

DJKT

OPERA | ČINOHRA | MUZIKÁL | BALET

DJKT.

DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI

Vážení a milí diváci a abonenti,

jsme v polovině 158. sezóny stálého českého divadelnictví v Plzni, blíží se mé narozeniny a při této příležitosti vznikají rozhovory, kde se mě často ptají, jak hodnotím uplynulá léta. A já stále říkám a opakuji, že se nechci dívat zpátky, že se chci dívat dopředu, přinášet nápady, vyhodnocovat a realizovat ty dobré.

Což se nám myslím daří. A to hlavně díky Vám – našim nejmilejším divákům, protože právě Vy vytváříte prostředí, ve kterém cítíme přízeň a podporu. My Vám za to upřímně děkujeme a snažíme se nabízet pestrý a zajímavý program, ze kterého si vybere opravdu každý. Než Vás ale pozvu k nám do divadla na něco konkrétního, chtěl bych zde pogratulovat Dětskému opernímu sboru – Kajetán, který si v Liberci na celostátní soutěži Porta musicae 2022 vyzpíval Zlaté pásmo ve druhé kategorii, Speciální cenu za inspirační práci s dětským sborem, a dokonce byl vyhlášen jako absolutní vítěz celé soutěže.

A nyní k těm pozvánkám. Nejprve bych Vás rád pozval na koncert našeho vzácného hosta – Podkarpatské filharmonie Řešov, která u nás vystoupí pouze v jeden jediný večer, a to 17. února na Nové scéně. Za dirigentský pult se postaví šéf souboru opery Jiří Petrdlík, na programu budou klenoty klasické hudby polských autorů. Uslyšíte například slavný Chopinův 2. klavírní koncert, ale také hity významného autora filmové hudby Wojciecha Kilara, jehož tvorbu můžete znát například z filmu *Pianista* nebo *Dracula*. Kromě tohoto speciálního koncertu bych Vás rád pozval na operu *Armida*, kterou napsal Antonín Dvořák. Je to jeho poslední opera a já ji považuji za jeho nejzralejší dílo. Tato inscenace vznikla ve spolupráci s významným operním festivalem ve Wexfordu. Další má pozvánka pak míří k inscenaci *Radúz a Mahulena*. Jedná se o společné dílo souborů činohry a opery. V našem divadle se jedná o výjimečnou akci, která přinese velké české drama Julia Zeyera v kombinaci s respektovanou a oceňovanou hudbou Josefa Suka. Závěrem bych Vás ještě rád pozval na výstavu *Květy Monhartové*, jež bývá často spojována s přívlastkem „první dáma plzeňské malby“. Výstavu s názvem *Obrazy* si můžete prohlédnout vždy hodinu před představením ve foyer Nové scény, a to do 11. května 2023.

Milí diváci, do nového roku Vám přeji, ať se Vám daří, ať jste spokojeni, šťastní a ať Vám každý den přinese trochu radosti.

Martin Otava
ředitel DJKT

Šťastný nový rok, vážení divadelní návštěvníci!

Když se vydáte k nám, do našeho muzikálového světa, očekáváte vlídné zacházení. Máme být Vaší oázou, dobíjecí stanicí, místem silných, ale hluboce lidských emocí, ideální fantaskní realitou, bezpečným přístavem plným naděje, že svět je ještě v pořádku.

Tam venku to tak často ale nevypadá, a tak přemýšlím, jak naložit

s pravdou. Lžeme? Zlehčujeme vidění světa? K čemu má sloužit naše divadelní počínání? Je správné mlčet o nelidském mezilidském chování? O politických kauzách, v nichž je zřetelně vidět bezrestně bující nestoudné bezpráví? Máme se tvářit, že jsme nezažili tu chaotickou, bezvýhodnou dobu covidové pandemie? Máme právo předstírat, že nemáme strach, když ani po roce nesměruje nedaleký nespravedlivý válečný konflikt ke smírnému řešení? Navíc když se společností začíná šířit jeho zlehčování v přirozené snaze starat se jen o své vlastní problémy, které se zdají důležitější? Všechny tytohle nesmírně závažné stránky současného světa vnímáme, ale co si s tím v divadle počít? Pokud se poštěstí, že naše konání už nepřeruší žádné pandemické drama, budete si moci ještě letos naposled užít naše inscenace, než se všechny pomalu uloží k zaslouženému divadelnímu odpočinku. A třeba v nich objevíte, že je tam za romantickým příběhem, za vtipnou zápletkou nebo v neobvyklé metafoře všechno to důležité skryto. Co sdělují naše muzikály? Naš nejmladší přírůstek, plzeňská *Kozí válka* Dalibora a Václava Bártových s vlídnou laskavostí připomíná, že vlastně není tak dávno doba, kdy i nám umírali naši nejbližší, protože se někdo mocný rozhodl, že se stane ještě mocnějším. *Elisabeth* ve velkolepém hávu vypráví o tom, jak politika dokáže bezohledně potírat lidskost. *Sweeney Todd* je černá groteska o kruté nadvládě těch mocných nahoře a bezvýhodnosti živoření těch dole. *American Idiot* varuje, jak snadné je už v mládí ztratit správný životní směr. *My Fair Lady* elegantně skrývá důležité poselství, jakou hodnotu má člověk a kde jsou hranice jeho důstojnosti. *Něco shnilého!* idealisticky odkazuje k větě „v pravdě se žít dá snáz“. *Fun Home* se odvážně zabývá tak aktuálním a tak bolestným tématem práva na uznání jinakosti každého z nás. *Sunset Boulevard* je o opuštěných lidech, o osudu, který se jen těžko dá přeprat. Ale *Billy Elliot* je o naději, že lze překročit vlastní stín, obětovat pohodlnost a jít za svým snem. Ať se nám náš život zdá sebetěžší, sny se plní!

Naše muzikály nejsou hloupá zábava, jen se s nimi dá žít snáz i ten nejtěžší život. Jsme muzikál. Přijďte k nám a bavte se. Obdivujte výkony našich interpretů, užijte si hřejivého objetí nádherné hudby v prvotřídním provedení našeho živého orchestru, zapomeňte na tíživé starosti všedního dne. Uděláme všechno, co dokážeme pro to, aby byl svět brzy v pořádku.

Lumír Olšovský
šéf souboru muzikálu DJKT

Kontakty:

Ředitelství
Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 049

Odd. prodeje a služeb,
předplatné a hromadné objednávky
Smetanovy sady 16, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 185, 378 038 186
predplatne@djkt.eu

Denní pokladna
Smetanovy sady 16, 301 00 Plzeň
Po–Pá: 10.00–18.00
tel. +420 378 038 190
vstupenky@djkt.eu

Divadelní pokladny
(hodinu před začátkem představení)
Velké divadlo, Smetanovy sady 16, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 128

Nové divadlo, Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 059

Malá scéna, Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 439

Odd. marketingu a propagace
Palackého nám. 30, 301 00 Plzeň
tel. +420 378 038 180

DIVADELNÍ REVUE DJKT
vychází 4 x ročně
MK ČR E 14075
Vydává: Divadlo Josefa Kajetána Tyla, příspěvková organizace,
Palackého nám. 2971/30, 301 00 Plzeň – za podpory MK ČR
a Plzeňského kraje
IČ 00078051
Ředitel DJKT: doc. MgA. Martin Otava, Ph.D.
Zřizovatel DJKT: statutární město Plzeň
Odpovědná redaktorka: Bc. Martina Drbušková
Grafické zpracování: Michal Světlík
Foto: Irena Štěrbová, archiv DJKT (není-li uvedeno jinak)
Sazba: Miroslav Herejk
Tisk: Typos, tiskařské závody, s.r.o.
1/2023 vychází 10. února 2023.
Uzávěrka 10. ledna 2023. Změna programu vyhrazena.

DIVADELNÍ REVUE

OPERA | ČINOHRA | MUZIKÁL | BALET

OBSAH

- 2-3 **Nově na repertoáru / balet**
Louskáček
- 4-5 **Nově na repertoáru / muzikál**
Kozí válka
- 6-7 **Nově na repertoáru / činohra**
Past na myši
- 8-9 **Nově na repertoáru / opera**
Armida
- 10-11 **Premiéry / balet**
Ferdinand a Filipína
- 12-13 **Premiéry / opera / činohra**
Radúz a Mahulena
- 14-15 **Premiéry / činohra**
Příliš drahý jed
- 16-17 **Chci se dívat dopředu**
Rozhovor s Martinem Otavou
- 18-19 **Na Kozí válce byla hezká práce**
Rozhovor s Václavem Koptou
- 20-21 **Šťastné období Marka Mikuláška**
Rozhovor s Markem Mikuláškem
- 22-23 **Divadlo je moje druhá rodina**
Rozhovor s Jarmilou Hruškociovou
- 24-26 **Mozaika**
- 27 **Plzeňskému divadlu budu vždy držet palce**
Rozhovor se Zbyňkem Brabcem
- 28-29 **Jubilea / Vzpomínáme**

LOUSKÁČEK

Petr Iljič Čajkovskij

Premiéra 19. listopadu 2022
ve Velkém divadle

Režie, úprava libreta a choreografie **Jiří Pokorný**
Hudební nastudování **Norbert Baxa**
Dirigent **Norbert Baxa / Jiří Petrdlák / Jakub Zicha**
Scéna a kostýmy **Dana Haklová**
Světelný design **Jakub Sloup**
Asistenti choreografa **Zuzana Hradilová,**
Markéta Pospíšilová, Kristýna Miškolciová
Asistent režie **Miroslav Hradil**
Sbormistryně **Anna-Marie Lahodová**

„Výprava je v případě klasických baletů častým kamenem úrazu, právě scénografie a kostýmy rozhodují, zdali diváci inscenaci přijmou, nebo ne. Návrhy Dany Haklové je tedy třeba vyzdvihnout. Tradiční pojetí kostýmů nezavánělo naftalínem, v kombinaci s ilustrací připomínajícími kulisami utvářelo atmosféru... V dnešní době, kdy divadla musí přistupovat k úsporám, lze vyzdvihnout i umně zakomponování některých stylově vhodných kostýmů z již derniéřované *Anastázie – poslední dcery cara* (kostýmy Michael Scott).“

Barbora Truksová, TANEČNÍ AKTUALITY.CZ, 3. prosince 2022

„Velkou Klárku při premiéře tančila Victoria Svetlana Roemer, která plně uplatnila své technické dispozice a taneční jistotu především ve druhé polovině večera, kdy zazářila při závěrečném pas de deux. Výborný byl technicky skvěle disponovaný Karel Audy jako Louskáček – vysoké skoky a celková elegancie pohybu dala závěrečnému výstupu potřebnou gradaci. Pas de deux Louskáčka a Klárky bylo zcela zřejmým vrcholem inscenace, finále jím získalo patřičný lesk.“

Gabriela Špalková, OPERAPLUS.CZ, 27. listopadu 2022

Afroditi Vasilakopoulou, Angelos Antoniou, Sara Aurora Antikainen

Kristýna Štruncová

Gaëtan Pires

Karel Roubíček, Margarida Gonçalves

KOZÍ VÁLKA

Dalibor Bárta / Václav Bárta st.

Světová premiéra 26. listopadu 2022
na Nové scéně

Hudba a instrumentace **Dalibor Bárta**
Libreto **Dalibor Bárta a Václav Bárta st.**
Námět a texty písní **Václav Bárta st.**

Režie **Lumír Olšovský**
Hudební nastudování a dirigent **Dalibor Bárta**
Dramaturgie **Pavel Bár**
Choreografie **Eva Rezová, David Míkula**
Scéna **Matěj Holý**
Kostýmy **Andrea Pavlovičová**
Pěvecké nastudování **Sára Bukovská**
Lighting design **David Janeček**
Sound design **Tomáš Lorenc, Matouš Pilný**

„Oba autoři přišli s velmi zajímavým tématem, životem na demarkační čáře, kde se potkají nejen obě osvobozující armády, ale také klučiči gangy bojující mezi sebou praky s kozími bobky. Odtud tedy název muzikálu. Jde vlastně o rodinný příběh, který Václav Bárta sepsal do stejnojmenné knihy. [...] V *Kozí válce* nalezneme spoustu výjimečných hereckých výkonů. Naprosto herecky přirozený je malý Vašek v podání Matěje Vejvody, člověka nemůže nenapadnout, kde plzeňský muzikál takto talentované děti neustále bere. Bravo! Jeho ‚alter ego‘, dospělý, stárnoucí Vašek, je velkou příležitostí pro známého herce a textaře Václava Koptu. Jeho postava je srdečná, zemitá, dobře souzní s dobou děje. Podobně herecky přesní jsou Vaškoví rodiče v podání Jozefa Hruškociho a Kateřiny Chrenkové. Nejen půvabnou, ale také dobře zpívající Nadou se stala hostující Kristýna Leichtová. Asi nejskvělejší hereckou a taneční kreaci předvádí Pavel Klimenda coby Vasja. Epizodní role, kvůli které se na představení vyplatí jít. A pak tu máme trojici klasických vesnických drben (tet) v rozkošném podání Stanislavy Topinkové Fořtové, Hany Spinethové a Venuše Zaoralové Dvořákové. Odlehčují děj a publikum jejich výstupy prostě baví. V úloze řídčího Kartáka exceluje Roman Krebs.“

Vítězslav Sladký, MUSICAL-OPERETA.CZ, 27. listopadu 2022

Roman Krebs, Matěj Vejvoda

Matyáš Holman, Elen Preisingerová, Pavel Klimenda

Kristýna Leichtová, Jiří Šup

Stanislava Topinková Fořtová, Hana Spinethová,
Venuše Zaoralová Dvořáková

PAST NA MYŠI

Agatha Christie

Obnovená premiéra 17. prosince 2022
ve Velkém divadle

Překlad **Pavel Dominik**
Režie **Martina Schlegelová**
Dramaturgie **Vladimír Čepěk, Marie Caltová**
Dramaturgie obnovené premiéry **Zdeněk Janál**
Scéna **Pavla Kamanová**
Kostýmy **Aneta Grňáková**
Hudba **Jan Čtvrtník**
Světelný design **Antonín Pflieger**

„Inscenace si zachovává napětí detektivky i atmosféru poválečné Anglie kolísající mezi radostí z nového života a zároveň smutkem a nejistotou z prožité traumatizující minulosti. Bezpochyby bude patřit k titulům, na které divák do divadla rád zavítá.“

Jana Soprová, SCENA.CZ, 5. června 2017

„Vkusná inscenace, příjemné dvouhodinové posezení v hledišti. Citlivé souznění paní Agathy, režie i souboru.“

Viktor Viktora, PLZEŇSKÝ DENÍK, 29. května 2017

„Kromě napětí sází Martina Schlegelová rovněž na humornou až komediální stránku, pracuje i s nadsázkou. Past na myši tak získává téměř rozměr detektivní komedie. Přesto, že základem zápletky je rodinná a lidská tragédie, která způsobuje další zlo, přesto, že v díle tak, jak to u Agathy Christie bývá, hraje velkou roli i psychologický rozměr postav a jejich činů, neoslabuje důraz na komediálnost charakter napínavé detektivky.“

Gabriela Špalková, MF DNES, 12. května 2017

Vladimír Pokorný

Libor Stach

Monika Švábová

Pavel Pavlovský

ARMIDA

Antonín Dvořák

Premiéra 28. ledna 2023
ve Velkém divadle

Inscenaci uvádíme v koprodukcii
s Wexford Festival Opera

Hudební nastudování **Norbert Baxa**
Dirigent **Norbert Baxa / Jakub Zicha**
Režie **Martin Otava**
Režijní spolupráce **Monika Hliněnská**
Scéna a kostýmy **Hartmut Schörghofer**
Choreografie soubojů **Karel Basák**
Pohybová spolupráce **Jiří Pokorný**
Světelný design **Jakub Sloup**
Dramaturgie **Zbyněk Brabec**
Sbormistr **Jakub Zicha**
Hudební příprava **Maxim Averkiev, Martin Marek**

„Ze sólistů přizvaných ke ztvárnění hlavních i vedlejších rolí mne výkony některých z nich opravdu nadchly. Skvělá a ve všech hlasových polohách jistá je Ivana Veberová jako Armida. Alternovat ji bude Libuše Santorisová, která v Anglii představovala jednu ze Sirén. Zcela suverénně ovládá svou roli Hydraota, krále Damašku Jozef Benci. Zaujme jeho barva hlasu a nosný tón. Svoji roli zazpíval i v Anglii. Herecky i pěvecky přesvědčivý je také Andrii Kharlamov jako vládce Sýrie Ismen. [...] Sbor, který výborně, připravil Jakub Zicha, zpívá často rozdělen na mužský sbor rytířů nebo křižáků, popřípadě ženský sbor sirén. Jako smíšený jej slyšíme málo často. Sbory také několikrát slyšíme jako předtočené a do děje dobře zapadající, čímž dochází k oživení. Plzeňská nová inscenace *Armidy* je po všech stránkách povedená.“

Petr Novák, KLASIKAPLUS.CZ, 29. ledna 2023

„*Armida* je na provedení mimořádně náročná pro orchestr i pěvce, navíc se jedná o dílo s mnoha postavami a ani party menších rolí nejsou snadné. [...] Martin Otava přistoupil k dílu s respektem k autorovi opery i Torquatu Tassovi jako jejímu inspiračnímu zdroji, přitom za plného využití moderních inscenačních postupů. Plzeňská *Armida* je hluboce sdělná, moderní, působivě v sobě snoubí historický patos s atraktivním světem orientálních kouzel, přitom je zcela prostá prázdných teatrálních gest, a proto přirozená a ve svém vyjádření pravdivá. Má výtečně řešenou scénografii. [...] Inscenačně a režijně je tato *Armida* v současnosti v DJKT rozhodně nejlepší operní inscenací.“

Gabriela Špalková, OPERAPLUS.CZ, 31. ledna 2023

Libuše Santorisová, Jakub Pustina

scéna z opery

Jan Hnyk

Andrii Kharlamov

FERDINAND A FILIPÍNA

Dustin Klein

Světová premiéra 11. března 2023
na Nové scéně

Libreto, režie, choreografie **Dustin Klein**
Hudba **Simon Lovermann, Henry Purcell, Diego Ortiz, Arcangelo Corelli, Andrea Falconiero, Biagio Marini**
Hudební aranžmá **Simon Lovermann**
Scéna **Dustin Klein**
Kostýmy **Louise Flanagan**
Texty **Felix von Bredow**
Světelný design **Jakub Sloup**
Asistent režie **Miroslav Hradil**
Asistenti choreografie **Richard Ševčík, Markéta Pospíšilová**

Ferdinand **Giacomo Mori / Richard Ševčík**
Filipína **Sara Antikainen / Luisa Isenring**
Král **Angelos Antoniou / Karel Audy**
Královna **Abigail Baker / Jarmila Hruškociová / Andronika Tarkošová**
Kněz / Papež **Gaëtan Pires / Justin Rimke**
Loxan **Mami Mołoniewicz / Afroditi Vasilakopoulou**
Vypravěč **Štěpán Tuček / Antonín Brukner**

Všechno v této hře je skutečné, anebo je možná všechno vymyšlené...

Pod jarní premiérou baletního souboru je tentokrát podepsán německý tanečník a choreograf **Dustin Klein**. Po úspěšné inscenaci *Vyhoďte ho z kola ven* se jedná o jeho druhou spolupráci s plzeňským baletním souborem.

Máte rád historii, čtete např. historické romány, sledujete historické filmy?

Ano, mám rád historii, oslovila mne už na škole coby teenagera. Tehdy jsme se učili o řecké mytologii, pamatuji si, že jsme měli obrovskou mnohostránkovou knihu, kterou bych se sám nikdy nepřinutil přečíst. Bavila mě ta směsice historických faktů, mýtů a legend, i spletitost nábožensko-politického pozadí. Zájem o starodávné příběhy přetrvává až dodnes. Snažím se ho vložit do své nové inscenace *Ferdinand a Filipína*, dá se říci, že to je jedno ze stěžejních témat tohoto baletu –

tenká hranice mezi realitou a fikcí. Hned v úvodu představení zazní věta: „Všechno v této hře je skutečné, anebo je možná všechno vymyšlené...“ Moje dílo je založeno na historických skutečnostech, které volně kombinuji se svou vlastní interpretací postav, jejich chováním a jednáním v daných situacích, které se reálně odehrály.

Čím vás zaujal příběh arcivévodky Ferdinanda a Filipíny Welse-rové? Vnímáte je trošku jako Romea a Julii?

V obou příbězích nacházím řadu podobností. Asi nejzásadnější z nich je zakázaná láska milenců, nicméně ta nebyla hlavním důvodem k výběru tohoto námětu. Více než téma lásky mě zajímá postavení arcivévodky Ferdinanda coby druhorozeného syna krále a jeho povinnosti vůči koruně. Evidentně není možné se vyhnout očekáváním královské rodiny,

kostýmní návrh Louise Flanagan

ne vždy však korespondují s vlastními představami, touhami, sebe prezentací, s pohledem na život a s výběrem manželky. V současnosti vidím jistou paralelu s britskou královskou rodinou, a sice v chování prince Harryho a jeho manželky Meghan, kteří se rozhodli neplnit povinnosti v rámci královské rodiny, čímž byli nuceni vzdát se oslovení Královská Výsost. Nahlédneme-li do dějin většinou je to druhorozený syn, jenž následuje své srdce navzdory rodinnému i veřejnému odsouzení a navzdory vzniklým problémům. Příčinou daného jednání je možná nesporný fakt, že se nikdy nestane králem pouze v případě, že by všichni starší příslušníci rodiny byli po smrti. V Anglii existuje příhodné rčení, které vystihuje tento stav: „*The first as a heir, the second a spare.*“ (První je dědic, druhý je jen náhradník, kdyby se prvorozenému něco stalo.)

Mezi plzeňskými diváky jsou milovníci tradičního pojetí, jak je chcete nalákat na vaše modernější zpracování Habsburské historie?

Při uvedení své předchozí inscenace *Vyhoďte ho z kola ven* jsem se přesvědčil, že plzeňští diváci velmi dobře přijímají námět nebo příběh, který znají, tím pádem jsou i otevření moderní interpretaci něčeho, co přesahuje dobu svého vzniku a zůstává stále aktuální. Moje verze příběhu Ferdinanda a Filipíny nabídne divákům pohybový slovník současného tance a moderní podobu vyprávění, vedle těchto novodobých elementů představí i řadu historických prvků, dobových obrazů a textů. Věřím, že tato směs starého a nového a tento způsob vyprávění zaujme diváky. Rád bych jim nabídl inscenaci moderní doby, divadlo roku 2023 a ne muzejní kousek zašlé historie.

Je o vás známo, že co se týče přípravy představení i samotného zkoušení, jste velký detailista až puntičkář. Jak intenzivní byla příprava tentokrát, když se jedná o celovečerní inscenaci.

Ano, je to tak, miluji detaily! Myslím, že detail dělá, nebo ničí dílo. Ať už je to choreografie, režie či práce na konkrétní postavě. Příprava na novou inscenaci mi zabrala poměrně hodně času, protože příběh Ferdinanda a Filipíny není všeobecně známý. Intenzivně jsem sbíral materiály, hodně četl a pátral v životě Ferdinanda i Filipíny. Hledal jsem stěžejní postavy, důležité momenty, závažné životní situace, aby moje nejnovější dílo bylo zajímavé pro mne i tanečníky a současně atraktivní pro diváky. Stejně jako v předchozí inscenaci pro DJKT jsem i nyní kromě přípravy choreografie navrhoval také scénu. Když pracuji na obojím, mohu detailně a důmyslně propojit své nápady a zrealizovat svůj záměr. V mé hlavě se prolínou dva světy – optický i významový. Ve své tvorbě často pracuji s herci, nejinak je tomu i v této inscenaci. Dalším náročným úkolem byla příprava textu pro činoherní roli a její organické začlenění do celkové koncepce. S tím mi pomohl Felix von Bredow, se kterým spolupracuji delší dobu. Felixův způsob začlenění herectví do mých baletů je úžasný, třebaže to není jednoduché. Další z mých stálých spolupracovníků Simon Lovermann napsal hudbu, kterou propojil s dobovou hudbou od renomovaných skladatelů a vytvořil jedinečné hudební aranžmá se „starým a novým“. Stejně tak i koncepce kostýmní výtvarnice Louise Flanagan je založena na propojení starobylého a novodobého. Věřím, že její pojetí tanečních kostýmů nesmírně pozvedne celou inscenaci a zintenzivní účinek na diváky.

Jde o vaši druhou choreografii pro plzeňský baletní soubor, jak se vám s ním pracuje?

Richard Ševčík
foto Martina Root

Práci v Plzni miluji a velmi si vážím toho, že jsem byl znovu pozván, abych pro soubor vytvořil druhý celovečerní balet, tentokrát na Nové scéně. Od prvního dne vím, že mezi šéfem baletu, tanečníky a mnou jako choreografem i mým týmem existuje velmi zvláštní spojení. Díky pracovním zkušenostem v mnoha různých souborech a divadlech musím konstatovat, že baletní sály, zázemí, v podstatě celé Nové divadlo je jedno z nejlepších a nejmodernějších, které jsem viděl. Za nejdůležitější však považuji, a to bych obzvláště vyzdvihl, skvělou spolupráci s tanečníky. Na každé zkoušce jsou plně soustředění, otevření všemu novému. Jsem za to velmi vděčný, jelikož to není úplně běžné či samozřejmé.

Máte vždy připravenou přesnou choreografii, kterou vyžadujete, anebo vycházíte částečně z osobnosti tanečníka a čekáte, co vám nabídne?

Než začnu zkoušet, udělám si velmi podrobný plán, co bych chtěl zrealizovat a na čem bych chtěl pracovat. Myslím ale, že to není možné bez navázání osobního kontaktu s tanečníkem, kterého máte před sebou. Byla by hloupost nevyužít jeho potenciál i specifické dovednosti. Je to tedy kombinace jak detailní přípravy a konkrétních požadavků z mé strany, tak i aktivity ze strany tanečníka, jeho ochoty se „rozdat“, snahy být při věci a spoluvytvářet danou taneční postavu. Nakonec je to přece on či ona, kdo bude stát na jevišti.

Tematicky je výčet vašich choreografií velmi pestrý. Existuje nějaký námět, který vás dlouhodobě láká a který byste rád v budoucnu zpracoval?

Děkuji za tuto otázku! Vždy jsem se snažil být velmi rozmanitý ve svých stylech, technikách a přístupech k choreografii. Rád „přepínám“ mezi různými typy pracovních úkolů – dělám choreografii baletů, moderní či současné inscenace, hudební klipy, opery nebo dokonce i reklamy. Udržuje mě to ve formě, je to osvěžující a přináší mi to stále nové inspirace. Věřím, že mne tato různorodost nikdy neomrzí. V budoucnu bych chtěl pracovat na velké filmové produkci nebo natočit krátký taneční film. Film je jedno z médií, na kterém jsem prozatím neměl příležitost pracovat a které mne velmi láká.

Děkuji za rozhovor.

Zuzana Hradilová

RADÚZ A MAHULENA

Julius Zeyer / Josef Suk

Premiéra 25. března 2023
ve Velkém divadle

Režie **Štěpán Pácl**
Hudební nastudování **Jiří Petrdlík**
Dirigent **Jiří Petrdlík / Jiří Štrunc**
Dramaturgie **Johana Němcová**
Scéna **Dragan Stojčevski**
Kostýmy **Linda Boráros**
Sbormistr **Jakub Zicha**
Hudební příprava **Maxim Averkiev, Martin Marek**
Jazyková spolupráce **Eva Spoustová**
Odborný poradce **Věra Šustíková**
Světelný design **Jakub Sloup**
Asistent režie **Vít Kořínek**

Radúz **Matyáš Darnady**
Mahulena **Eliška Vocelová**
Runa, matka Mahuleny **Apolena Veldová**
Stojmír, král tatranský a otec Mahuleny **Martin Stránský**
Prija, sestra Mahuleny **Jana Ondrušková**
Živa, sestra Mahuleny **Denisa Cupáková**
Královna Nyola, Radúzova matka **Andrea Mohylová**
Radovid, starý sluha Radúzův **Pavel Pavlovský**
Přibina, důvěrník Stojmírův **Josef Nechutný**
Vratko, dřevorubač **Jan Malěř**
Muži z Magury **Josef Nechutný, Jan Malěř, Jan Tejkal / Jakub Turek**
Ženy z Magury **Jana Ondrušková, Denisa Cupáková, Ivana Klimentová / Radka Sehnoutková**
Vratko (zpěv) / Jinoch (zpěv) **Jan Tejkal / Jakub Turek**
Mahulena (zpěv) / Dívka (zpěv) **Ivana Klimentová / Radka Sehnoutková**
Orchestr opery DJKT
Sbor opery DJKT (nahrávka)

Prolog: „Jsem pohádka. Kdo se mnou půjde, povedu jej do modrých krajů báje. Zde z těchto obřímých štítů po starých cestách, mechem porostlých a listím dávných jeseň zavátých, sestoupím dolů, tam v slunné nivy slovenského lidu. Znáš tůň jeho duše a pradávne jeho sny v mém nitru žijou. Vždyť stála jsem u jeho kolébky!...“

Slavné pohádkové poetické drama českého spisovatele a dramatika Julia Zeyera z roku 1896 mělo svou divadelní

premiéru o dva roky později v Národním divadle v Praze. Od té doby si na českých scénách vybudovalo silnou tradici a na jevištích se objevuje pravidelně.

V plzeňském divadle se jedná o výjimečný projekt, ve kterém bude spolupracovat činoherní soubor spolu se souborem opery DJKT. Režie se ujme kmenový režisér činohry Národního divadla v Brně Štěpán Pácl, který s našim divadlem dříve úspěšně spolupracoval na Sofoklově *Antigoně*.

Matyáš Darnady, Eliška Vocelová
foto Jan Faulner

Hudební nastudování bude mít na starosti dirigent a umělecký šéf opery DJKT Jiří Petrdlík. Páclův výjimečný cit pro velké české drama a precizní práce s jakýmkoliv druhem verše, v kombinaci s respektovanou a oceňovanou osobností Jiřího Petrdlíka, slibuje silný divadelní zážitek.

Radúz a Mahulena je příběh lásky dvou mladých lidí ze nepřátelených rodin, který má kořeny ve slovenských lidových pohádkách. Některými dějovými prvky se podobá Shakespeareově nejslavnější tragédii *Romeo a Julie*, námět této hry je však ještě starší a celosvětově rozšířený. Je zde silně cítit Zeyerovo okouzlení slovenskými mýty, nespoutanou slovenskou přírodou s jejími dramatickými bájemi a jakási krutost a syrovost, která připomíná pohádky bratří Grimmů. Další inspirací pro vznik tohoto díla byla autorova dramatická ctižádost. Toužil vytvořit v české řeči takové dílo, které by získalo světový ohlas.

návrh scény Dragana Stojčevského

Hudební zpracování romantické pohádky o *Radúzovi a Mahuleně* našlo svého mistra ve skladateli Josefu Sukovi. Třicetiletý Suk vytvořil v tomto svém třináctém opusu dílo plně vroucí melodiky i dramatického napětí. Když Suk po letech na toto dílo vzpomínal, řekl: „*Jaro v duši, jaro v hudbě. Mohu říci, že jsem se v hudbě k Radúzovi a Mahuleně našel a že toto dílo působilo na mou tvorbu po celou řadu let.*“ Z ní vytvořená suite s názvem *Pohádka*, op. 16 (1899–1900) patří ke zlatému fondu české hudby. Antonín Dvořák se o Sukově hudbě k *Radúzovi a Mahuleně* vyjádřil slovy „*je to muzika z nebe*“.

Ve hře se dramatické pasáže střídají s pasážemi melodramatickými, což pro mnohé herce není disciplína, na kterou by byli zvyklí. Jak úspěšně se s touto výzvou vyrovnali, se můžete přijít podívat na konci března 2023. V hlavních rolích se představí mladí a talentovaní členové souboru Matyáš Darnady a Eliška Vocelová, dále se můžete těšit na zkušené herce plzeňské činohry Apolenu Veldovou, Martina Stránského, Andreu Mohylovou, Pavla Pavlovského a další.

Mahulena: „*Zem boří se a hrotí nebesa a nikdo ruku nepodává mi, bych neklesla...*“

Johana Němcová

autor Jan Vilímek

JULIUS ZEYER

Český prozaik, dramatik, básník a přední představitel lumírovské generace Julius Zeyer se narodil roku 1841 v Praze. Je rovněž označován za jednoho z nejvýraznějších českých novoromantiků či předchůdce dekadentů. Náměty čerpal nejčastěji z dávné historie, mytologie, bájí a pověstí, a to nejen českých, ale i evropských – především starogermánských, starorománských a slovanských. Ve svém literárním díle, ať už se jedná o prózu, či poezii, si vysnil vlastní svět, který měl s realitou jen málo společného. Tento fiktivní svět byl i se svými hodnotami a pravidly pravým opakem tehdejšího provinciálního českého maloměšťáctví, se kterým přicházel Zeyer denně do styku a které tolik nenáviděl.

Kromě prozaické tvorby psal také pro divadlo. Drama jako „strhující jevištní báseň“ považoval za vrchol literárního snažení. Jeho dramatická tvorba připomínala ze všeho nejvíce lyrickoepické básně určené k inscenování. Jednalo se o díla často literárně krásná, ale pro divadelní provedení ne příliš vhodná. Zeyer proto vybíral především klíčové momenty české historie, mezníky, které vedly k dovršení minulosti a předestřeny budoucnosti (*Neklan, Šárka, Libuřin hněv*). Nejúspěšnější hrou Julia Zeyera je *Radúz a Mahulena* (1898). Dočkala se i filmového zpracování s Janem Třískou a Magdou Vašaryovou v hlavních rolích (režie Petr Weigl). Zeyerovo dramatické dílo často lákalo hudebníky: k *Radúzovi a Mahuleně* a legendě *Pod jabloní* složil hudbu Josef Suk, Leoš Janáček si zase zvolil *Šárku* jako libreto pro svou první, stejnojmennou, operu a na libreto podle povídky *Kunálový oči* složil operu Otakar Ostrčil.

Julius Zeyer byl v osobním životě velmi komplikovaný člověk. Svými přáteli byl označován za člověka něžného a křehkého. Z jeho korespondence víme, že po celý život trpěl depresemi a úzkostnými stavy. Měl pocit celoživotní osamělosti a dost precitlivě reagoval na nepříznivé kritiky svého díla a malý zájem čtenářů. Jako dramatik a spisovatel došel uznání až na závěr svého života. Oceňovala ho zvláště mladá generace. Zemřel 29. ledna 1901 po těžké srdeční nemoci.

PŘÍLIŠ DRAHÝ JED

Lucy Prebble podle knihy Luka Hardinga

Premiéra 29. dubna 2023
na Malé scéně

Překlad **Ester Žantovská**
Režie **Adam Doležal**
Dramaturgie **Zdeněk Janál**
Scéna **Michal Syrový**
Kostýmy **Agnieszka Pátá-Oldak**
Hudba **Petr Zeman**
Světelný design **Antonín Pflieger**

Marina Litviněnko **Zuzana Ščerbová**
Alexandr Litviněnko **Vladimír Pokorný**
Vladimír Putin **Michal Štěrba**
Radiolog / Lugovoj **Jaroslav Matějka**
Technik / Kovtun **Petr Urban**
Inspektor Hyatt **Libor Stach**
Detektiv Hoar / Sergej **Marek Mikulášek**
Boris Berezovskij / Prof. Dombey **Zdeněk Hruška**
Dr. Grunner / Důstojník FSB / Mladík Scaramella **Martin Zahálka ml.**
Dr. Bhattová / Ljuba / Theresy May **Jana Kubátová**
Sestra Davidová / Natalie / Harmonikářka **Emma Česáková**
Emerson / Walter / Dr. Virchis **Miloslav Krejsa**
Dr. Gent / Martin / Mladík / Důstojník FSB 2 / Tím **Matyáš Greif**
Dr. Dudhniwaldová / Galina / Uklízečka / Letuška / Recepční **Lucie Ducháčková**
Sestra Michenová / Kamarádka Natalie / Fotografka **Barbora Soldánová**
Miss Ukrajina / Sestra Rezanová **Tereza Bartošová**
Kamišnikov **Martin Chmelař**
Mladík 3 / Důstojník FSB 3 **Emil Fles**

Na Malé scéně uvede soubor činohry 29. dubna výraznou současnou britskou hru *Příliš drahý jed*, dokumentární či spíše vícežánrovou divadelní rekonstrukci vraždy ruského agenta Alexandra Litviněnka. Životní drama člověka, který vybočil z řady a vystoupil proti nespravedlnostem režimu ve své původní vlasti, až musel s rodinou emigrovat do Velké Británie. Umíral dlouho, protože ruští agenti byli navíc tolik neschopní, že radioaktivní polonium,

kterým byl otráven, neuměli ani správně použít. Ale i tak dávka, kterou Litviněnko v listopadu 2006 požil spolu s čajem v baru londýnského hotelu Millenium, byla pro něj smrtelná. Budete tak svědky příběhu z nedávné současnosti, který není vymyšlený. To jen skutečné události, knižně zpracované novinářem Lukem Hardingem, daly slova výrazné britské dramatičce Lucy Prebble. *Příliš drahý jed* je hrou o dnešním světě politiky, kterou zá-

kostýmní návrh Agnieszky Pátá-Oldak

padní svět chce mít korektní, ale nedokáže vyřešit jednu nepřistojnost, ke které došlo sice před několika lety, ale dnes se nám zdá současnější víc než dříve. Protože její strůjce se nezastavil, naopak pokračuje v alarmujících činech, které by západní demokratická společnost snad neměla dopouštět.

Dramatička Lucy Prebble se nad svou hrou zamýšlí takto: „*Ta hra je v jistém směru také o tom, jak se vyrovnáváme s ponížením mužů. Všechny ženy ví, jaké je to nebezpečí být poblíž muže, který byl ponížen. Ta emoce se může rychle proměnit v hněv a agresí. Když se něco takového stane celé společnosti, ať už Rusku po skončení studené války, nebo části Británie a středozápadu po průmyslové (a ekonomické) krizi, vytvoří to obrovský potenciál vzteku, který se dá zneužít politickou silou. [...] Dále je tato hra o tom, jak snadno může naše společnost spadnout do autoritářství, což se stalo v Rusku po roce 2000. Je tam postava, které se napřed smějeme, pak se z něj stane diktátor a diváci by si měli uvědomit, že se prosmáli do pekla. Nikdo ho dřív nebral vážně a teď se vážné věci stávají kvůli němu.*“ Prebble nejprve dlouho váhala, jestli samotného Putina zobrazí i ve hře jako dramatickou postavu. Nechtěla přispívat k jeho mytologizaci ani mu dělat negativní reklamu. Nakonec se ale bez něj jakožto bez symbolu zla a „rozehrávače“ všeho tehdejšího dění neobešla. Jeho účast ve své hře využila především ke zdivadelnění svého vyprávění, Litviněnkovy vrahy Lugovoje a Kovtuna pak paradoxně k přivedení až bizarní komičnosti na scénu. „*Do Putina není těžké se vcítit. Když se pokouším vcítit do Putina, používám tu samou část sebe sama, která chce mít veškerou nadvládu nad příběhem. V každém autoritáři je kus autora. V tomto případě doslova, přesně to totiž Putin v té hře dělá: pokouší se vydobýt si kontrolu, vyprávět příběh, který ON chce, aby diváci viděli. Přesně to dělají i spisovatelé.*“

Autor předlohy Luke Harding hru Lucy Prebble z žánrového hlediska komentuje takto: „*Ta hra je směsicí hravosti a děsivosti. Strašlivá smrt Alexandra Litviněnka je jako něco z her Johna Webstera, ale zároveň je na tom něco komicky absurdního, na těch dvou pitomých vražích, co se potulují po Londýně se smrtelným jedem – a ani sami pořádně nevědí, co to vlastně je. Cákají ten jed všude kolem. Snaží se sbalit nějaké ženy a projíždějí se po městě. Tenhle střet neschopnosti a zlomyslnosti zachytila Lucy velmi dobře.*“ A skutečně, nečekejte čisté dokumentární drama, thriller nebo horor, ale hru, která se dynamicky pohybuje jak v různých časových rovinách, tak i v různých žánrech, od detektivky, politické hry, přes thriller, love story, frašku až po grotesku. Zároveň je však v každou chvíli apelativní na svědomí a soud každého diváka, který od počátku ví, jaký případ mu bude přes dvě hodiny vyprávěn. I jak dopadne. Ale důležité jsou zde okolnosti, průběh i zoufalá snaha vdovy Mariny zjistit, co se vlastně skutečně stalo a dobrat se spravedlnosti. Marina hraje o pravdu ve světě, který s pravdou a lží velmi umně manipuluje a hranice mezi nimi se v době post-faktické stírají. A autorka Lucy Prebble se skrze příklad jejího příběhu obrací na spoluzodpovědnost každého z nás, kterou za stav současného světa máme. Konkrétně pak o současném ruském režimu autorka před asi třemi lety řekla, že již nemá naprosto žádný stud. Co by řekla teprve nyní v současné situaci, která není již alarmující

Vladimír Pokorný
foto Jan Faulkner

„jen“ vraždami agentů na cizím území (vzpomeňme také na případ Skripal v roce 2016) a alibistickou neschopností politiků vyšetřit tyto případy různě v mezinárodním měřítku? Ale když už tato liknavost také nese podíl na tom, kam Putinův režim dospěl nyní ve válečném konfliktu, kam až se odvážil a kam až mu zároveň bylo dovoleno zajít?

Britská dramatička Lucy Prebble se narodila v roce 1981. Pracovala jako novinářka a seriálová scenáristka (*Tajný deník call girl*). V roce 2009 byla nominována na Cenu Laurence Oliviera za svoji hru *Enron* o pádu energetického gigantu. V roce 2012 ji režíroval Michal Dočkal v pražském Národním divadle. Ještě větší úspěch zaznamenala s hrou o lékařském experimentu *Vedlejší účinky*, obdržela za ni Cenu kritiků pro nejlepší hru roku. Časopis *Independent* ji dokonce zařadil mezi 40 nejlepších her všech dob. Námí uváděný *Příliš drahý jed* byl uveden v roce 2019 v londýnském Old Vic Theatre a autorku opět neminula nominace na Cenu Laurence Oliviera ani Cena kritiků pro nejlepší britskou hru roku.

Naše inscenace *Příliš drahého jedu* je v pořadí teprve druhou na českých scénách. Poprvé ji režíroval ve Švandově divadle v listopadu 2021 Thomas Zielinski. Pro svou třetí plzeňskou inscenaci si tento titul zvolil nový kmenový režisér plzeňské činohry Adam Doležal (dříve *Králiční nora*, *Čarodějky ze Salemu*).

Zdeněk Janál

Chci se dívat dopředu

Martin Otava působil jako sólista ve Východočeském divadle v Pardubicích, v Kolíně, v Divadle na Vinohradech a Hudebním divadle v Karlíně. V letech 1991–2006 byl operním režisérem ve Státní opeře Praha, režíroval na většině našich operních scén a také v zahraničí, např. v Japonsku, Německu, Rakousku, Španělsku, v Monte Carlu, Itálii, Polsku, Norsku, Lucembursku, USA, na Ukrajině a Slovensku. Vyučuje obory operní režie a operní herectví na Akademii múzických umění v Praze. Byl ředitelem Divadla F. X. Šaldy v Liberci, nyní stojí v čele plzeňského Divadla Josefa Kajetána Tyla. V únoru oslaví významné životní jubileum a při této příležitosti jsme mu položili pár otázek.

V DJKT působil jako ředitel od roku 2014, co zatím považujete za svůj největší úspěch?

Do Plzně jsem přišel po pěti letech vedení divadla v Liberci a zde působím už 8 let, takže za svůj největší osobní úspěch považuji to, že mě práce stále naplňuje a život mě baví. Ale upřímně řečeno jste mě touto otázkou dost zaskočila, protože já se snažím dívat dopředu. Nastartuji nějaké věci či projekty, ve kterých vidím potenciál, a koordinuji je tak, aby došly úspěšně ke svému cíli. Nechci se nechat ukolébat tím, co se podařilo v minulosti.

I když se nerad ohlížíte zpět, vzpomenete si ještě, jaké byly první dny ve funkci ředitele DJKT?

To byla velká změna, pro mě i pro plzeňské divadlo. Nastoupil jsem 1. září 2014 a ve stejném dni jsem dostal pomyslné klíče od Nového divadla. Mí předchůdci ho vymysleli, vybudovali a mně od něj předali klíče a hrají si. Postavení nové budovy byl zásadní zlom v historii Divadla J. K. Tyla, protože ke dvěma plnohodnotným scénám jsme získali i třetí. Přičemž Nová scéna svou technologií silně převyšuje možnosti Komorního divadla. A mým prvním úkolem bylo mimo jiné vybudovat zaměření těchto scén, zaměřit se na jejich odlišnosti, specifika, zvolit co nejvhodnější repertoár a čelit problémům – například s akustikou, která nás limitovala.

Limitovala? V čem konkrétně?

Nová scéna má řadu technických vymožeností a mnoho lidí očekávalo, že bude po všech stránkách na sto procent vhodná pro všechny produkce, které si vymyslíme. Ale žádný prostor nemůže nabídnout akustické podmínky maximálně vyhovující činohře a zároveň opeře či velkým symfonickým koncertům. Takže už od začátku jsme sklízeli kritiku za to, že na Nové scéně uvádíme i operu. Ale protože jsem velmi urputný a protože jsem viděl, že nemůžeme nechat operu jen ve Velkém divadle, že tento žánr také potřebuje modernější technologie a že diváci i v poslední řadě musí při činohře skvěle slyšet tiché zašeptání, nerezignoval jsem a nyní se Nová scéna pyšní dozvukem, který nám poskytuje správné akustické podmínky pro všechny žánry.

Elektroakustický dozvuk bylo hodně skloňované téma. Trochu jsem čekala, že teď mě zvuk na Nové scéně zatlačí do sedačky. Ale podstata dozvuku není v jeho síle či hlasitosti, že?

foto Martina Root

To opravdu ne. Činohra, abyste rozuměla hercům, potřebuje krátký dozvuk, síň pro velké symfonické koncerty potřebuje dlouhý dozvuk, opera něco mezi tím, aby se tóny mohly rozeznít, ale zároveň aby bylo zpěvákům rozumět. A my nyní dokážeme upravit délku dozvuku podle potřeby. Druhou věcí je to, že se standardním systémem zní zvuk nejlépe ve středu hlediště. S elektroakustickým dozvukem je každé sedadlo – a je jedno, jestli je v první nebo v poslední řadě – tím pomyslným středem. A nejlepší na tom je, že vše zní naprosto přirozeně a žádný dozvuk nevnímáte.

Co je pro ředitele čtyřsouborového divadla nejtěžší?

Nejtěžší? Rozhodně nejdůležitější je, aby měl dobrý frňák na lidi. Aby uměl dobře obsadit klíčové pozice lidmi, kteří budou divadlo posouvat stále dál a dál. Aby uměl tento tým vyladit, aby lidé nestáli proti sobě, ale aby dokázali táhnout za jeden provaz. To mi dělá velkou radost, pokud se to povede. Třeba opera a činohra – úplně odlišné světy. Někde až téměř nepřátelské. A u nás? Stále hledají nějakou spolupráci a po menších projektech se letos pustily rovnou do celé inscenace *Radúz a Mahulena*. A dalším důležitým bodem je komunikace. Aby to, co se „vykřikne“ v posledním patře, doputovalo nepřekročené tam, kam má.

Vidíte, vy jste mě teď motivovala, abych se zastavil a podíval se zpátky. Takže za jeden z úspěchů považuji, že se nám podařilo profilovat jednotlivé scény i jednotlivé soubory, a to ne šokem, ale postupnými změnami.

Co dělá radost vám osobně?

Já vnímám DJKT jako největší kulturní instituci v západních Čechách a to mě hodně zavazuje. Zároveň se netajím tím, že jsem velkým milovníkem výtvarného umění. A protože Nové divadlo má nádherné prostory vhodné k výstavám, věnujeme poměrně velkou pozornost i výstavní činnosti. Jsme regionální divadlo, proto se snažíme soustředit na regionální umělce, kteří svým větším hlasem region překonali. Pravidelně pořádáme tzv. medailóny, v nichž prezentujeme průřez tvorbou jednoho umělce, nebo *Plzeňský salón*, kde vystavují umělci na dané téma. Měli jsme tady pozoruhodnou výstavu děl Rudolfa Riedlbaucha, Jiřího Kovaříka, nyní zde vystavujeme díla Květy Monhartové, plánujeme výstavu Michaela Rittsteina... Když o tom mluvím s někým z oboru, spadne mu čelist. To těší nejen mě osobně, ale i jako ředitele. Podporujeme jiný druh umění, regionální tvorbu, ale přitom nekonkurujeme galeriím. Divák prostě přijde do divadla, třeba ho díla zaujmou, začnou se mu líbit a to ho pak může přivést právě do těch galerií... Ta idea je v tom, že jsme takový nenápadný most mezi občanem a galerií.

V posledních týdnech jste nazkoušel s operním souborem Dvořákovu Armidu. V Plzni se nehrála 80 let, proč jste se ji teď rozhodli zařadit do repertoáru?

Armida vznikla ve spolupráci s prestižním operním festivalem ve Wexfordu, který se specializuje na ne zcela oběhaný repertoár – čímž jsou známí po celém světě. S festivalem jsem byl v kontaktu před lety, kdy mi nabídli režii opery *Karlštejn* od Vítězslava Nováka. V té době jsem byl kmenovým režisérem Státní opery a ve stejném termínu jsme měli premiéru *Lazebníka sevillského*, proto jsem musel lákavou nabídku odmítnout. Od té doby jsem stále, už ne jako režisér, ale ředitel, měl tento festival „v oku“. Tento konkrétní titul nabídl právě Wexford a my jsme za to byli velmi rádi. Jedná se o mistrovské dílo, já osobně ho hodnotím jako Dvořákovu nejzralejší. Konkurzy na sólisty se uskutečnily už na konci roku 2021, a to v Londýně, v Parmě a v Plzni. Což pro nás byla opravdu čest. Premiéra ve Wexfordu se odehrála 23. října 2022 v hudebním nastudování Norberta Baxy a v obsazení byli i někteří naši sólisté. Scénu a kostýmy vytvořily naše dílny podle návrhů Hartmuta Schörghofera, ten wexfordskou *Armidu* i režíroval. U nás se *Armida* představila v mé režii.

Kromě Wexfordu spolupracujete na podobné bázi ještě s nějakým jiným divadlem?

Pokud chceme divákovi nabízet atraktivní inscenace, bez podobných koprodukcí se neobejdeme. V takové spolupráci už vznikly například operety *Veselá vdova*, *Netopýr* nebo muzikál *Duch*, a to s Hudebním divadlem v Karlíně. Otevřeli jsme kontakty na Sicílii, v Palermu, Catanii, kde náš balet už dvakrát vystoupil v rámci celé abonentní řady, na *Věci Makropulos* jsme měli spolupracovat s Erfurtem. Bohužel covid všechno přerušil a nyní začínáme jednat znovu. Podařila se ale koprodukce s Národním divadlem moravskoslezským na operách *Dalibor* a *Manon*, kterou uvedeme začátkem příští sezóny.

Hodně podporujete původní (nejen) operní tvorbu. To vám dělá taky radost?

Ano, samozřejmě. Dnes se všichni trochu ošívají, když se řekne současná opera nebo současná hudba. Ale oni se ošívají, i když řekne Janáček, a ten je přitom skoro sto let mrtvý. Co na něj asi říkali tenkrát? Tehdy se slušelo podporovat umění, dneska to nikdo neřeší, dneska se chováme komerčně. Ale kde má vyrůst nějaký skladatel, kde má dostat nějakou zkušenost, když mu nikdo nedá žádnou práci? Proto jsme každé dva roky uvedli původní operu – nejprve *Jakuba Jana Rybu*, *Broučky* a nyní *Quo vadis*.

Máte v plánu v tom pokračovat?

Určitě. Už když jsme připravovali *Broučky*, věděl jsem, že pro čtvrtou operu chceme vypsát světovou soutěž. Takovou dobu muzikálového Intra, což je mimořádně neuvěřitelný počín, který si zaslouží uznání. Bohužel, covid nám tyto plány trochu posunul.

Máte Plzeň rád?

Mám a doufám, že je to vidět. Je to region, který píše a napsal mnoho příběhů. A doufám, že to bylo a je vidět i na našem repertoáru. Kromě světových témat se zabýváme i regionálními motivy. Vznikly tak mimořádné inscenace – v minulosti například *Škoda!*, *Plzeň 1953* či *Plzeňský pověstí*, nyní třeba činohra o plzeňském malíři *Lindauer? Pákehā!*, muzikál *Kozí válka* o plzeňském kraji rozděleném po druhé světové válce demarkační linií nebo balet o zakázané lásce *Ferdinand a Filipína*. Plzeň je takové velké malé město, nabízí mnoho možností, přitom mám pocit, že se tady všichni znají. Taková velká rodina. A jako k rodině se snažíme přistupovat i k našim divákům a nabízet jim inscenace i různé programy pro všechny věkové skupiny. Pro děti od mateřských škol – kterým nabízíme pohádky na Malé scéně i předplatné a po pauze způsobené covidem se v příští sezóně vrátíme i ke Kouzelné flétničce. Což je tříkolový program nabízející interaktivní prohlídku divadla, návštěvu umělců ve školce a zhlédnutí představení – přes nabídky pro děti školou povinné, klub mladého diváka, různé slevy pro studenty až po nabídky pro seniory. Speciálně hrdý jsem na projekt Kultura občanům regionu, na kterém spolupracujeme s Plzeňským krajem. Nabízíme lidem z regionu, již nemají možnost dostat se do divadla, představení spojená s dopravou. Třeba dvěma kamarádkám, které zůstaly bez manželů. My je přivezeme, odvezeme, ony se mohou pobavit, dát si o pauze skleničku a užít si večer bez starostí. My se o všechno postaráme.

Děkuji za rozhovor.

-md-

Na Kozí válce byla hezká práce

Herec, muzikant, textař a moderátor **Václav Kopta** vystudoval hudebně-dramatický obor na Pražské konzervatoři, přes třicet let byl členem divadla Semafor, hostoval ale také v dalších českých divadlech. Do povědomí veřejnosti se zapsal ve filmu *Sněženky a machři* (1983), od té doby hrál v řadě dalších filmů a televizních seriálů. V posledních letech je aktivní také jako moderátor (*Český lev*, *Peče celá země* aj.), v roce 2022 se stal vítězem show *Tvoje tvář má známý hlas*. Od listopadu 2022 je hostem plzeňského muzikálového souboru a diváci ho mohou vidět jako velkého Vaška v původním českém muzikálu *Kozí válka*.

Rozhodoval jste se dlouho, zda přijmout roli v muzikálu *Kozí válka*?

Zvažoval jsem jedinou okolnost a tou byl čas, protože jsem věděl, že nebudu schopen být na všech zkouškách. A teď, pár dnů před premiérou, vím, že jsem se rozhodl správně. Už jsem měl možnost místní soubor poznat a vím, že je to parta neuvěřitelně disciplinovaných profesionálů. A to mi věřte, protože já jsem toho za poslední roky vymetl opravdu hodně, včetně muzikálových scén. Tady jsem se potkal se skupinou lidí, která má důvěru v šéfa a režiséra a směřují k jednomu cíli. Za sebe jsem moc rád, že jsem tu odvahu neztratil a že jsem tady.

Muzikál *Kozí válka* byl napsán přímo pro DJKT, co na něj říkáte?

Inscenace má velký potenciál, nejen v krásné muzice a kvalitní předloze panů Bártů, ale i v lokaci, v tom, že příběh je zasazený do okolí a do událostí čtyřicátého pátého roku. Kde jinde by to rezonovalo víc než v Plzni a i po těch letech to bude rezonovat... Hrajeme o místních lidech, o jejich rodičích, prarodičích, o příbězích, které jsou všem lidem z okolí Plzně blízké. Nikde jinde nezažili tak podivnou dobu nebo spíš bezčasí než v tomto regionu. Myslím, že v tom je obrovské unikum. A další pro mě asi nejpodstatnější věc je ta, že to je původní český muzikál. A krásný muzikál. V dnešní době, kdy se všichni honí po nákupu drahých autorských práv z Londýna a Broadwaye a kdy polovina nákladů padne na licence, je dobré si uvědomit, že máme talentované autory a že umíme udělat kvalitní muzikálovou tvorbu. A toho si cením nejen z pozice herce, ale člověka, který se v tomto světě pohybuje i na druhé straně této barikády. To jsou vlastně další okolnosti, které mi jasně dávaly najevo, proč se do Plzně vydat. Jedna lepší než druhá. Teď už zbývá jen doufat, že se práce odrazí v příznivých reakcích diváků. Nechci to zakřiknout, ale i kdybychom hráli jen dvakrát, tak se z toho budu radovat, protože to byla hezká práce.

Na plzeňském jevišti jste se poprvé představil v muzikálu *Něco shnilého!*, kde jste si zahrál bratra Jeremiáše. Zajímavé na vašem vystoupení bylo to, že jste vůbec nevěděl text, ani co máte na jevišti dělat. Vše vám říkal během samotného představení režisér inscenace Lumír Olšovský. Byl to velký stres, nebo vám takové adrenalinové zážitky nevadí?

Stres to kupodivu nebyl, daleko větší stres pro mě byla premiéra *Kozí války* (rozhovor vznikl ve dvou termínech – pozn. redakce). Tam ta odpovědnost byla velká a neexistoval opravný prostor a „pardón“ diváků, kteří vědí, že hraji v něčem, co jsem nezkoušel a neznal. Pokud jde o *Něco shnilého!*, nebyl jsem nepříjemně vystresovaný, byl jsem mile napjatý v očekávání věcí příštích. Herci se za život mockrát nestane, že by byl osloven do takto bizarního projektu. Do dneška jsem ze vzpomínek na ten večer nadšený i dojatý, jak moc jsme si to užili. Kdyby nic jiného, než že z toho vylupla ta hezká spolupráce na *Kozí válce*, tak ten večer stál za to.

V posledních letech působíte i jako velmi žádaný moderátor, kde se jistě schopnost improvizovat hodí. Zažil jste nějakou moderátorskou těžkou chvíli?

Možná v úplných začátcích, před dávnými roky, když mě pan Suchý pověřil moderováním vánočního koncertu divadla Semafor na Staroměstském náměstí. Já se na to nepřipravil domnívaje se, že moderovat koncert přece není nic složitějšího. Že se jen řekne, kdo přijde a kdo se chystá další. Tak jsem se nepřipravil a se zlou jsem se potázel. Zjistil jsem, že i tato profese má své zákonitosti a bez přípravy se dělat nedá. A jak příležitosti přicházely, věděl jsem, že když se člověk důkladně připraví, nenechá nic náhodě, dá se zvládnout i dvouhodinový přímý přenos. A zkusil jsem si to mnohokrát. Trošku adrenalin byl, když jsem poprvé uváděl živě *Zlatou hokejku* ve dvojici s Jakubem Kohákem. To byl, řekl bych, slušný adrenalin. Přirovnal bych to k nekonečnému bungee jumpingu, protože s Jakubem se téměř vždy setkáte s něčím málo očekávatelným. Tak tam to bylo trošku o nervy, to při-

znávám. Ale pokud moderuji sám, tak si to užívám. Báví mě improvizace a těším se z věcí, které ten večer přinesou, a ani bych o stresu moc nemluvil.

Jste mimo jiné autor textů k tanečním muzikálům *Edith – vrabčák z předměstí*, *Čachtická paní* a *Freddie – The King of Queen*, které byly napsány přímo pro Plzeň a všechny se zařadily k mimořádně úspěšným inscenacím divadla. Zvláště *Edith*, která byla od své premiéry v roce 2000 na repertoáru celých 19 let a nyní se v obnovené premiéře představí ve Velkém divadle...

To je strašných let! To to uteklo. My jsme vymysleli – ne my, to je vynález Libora Vaculíka a Petra Maláska, začalo se tomu říkat „taneční muzikál“ a *Edith* byla takovou průkopnicí. Vaculík – špičkový choreograf a bývalý tanečník – najednou dospěl do stádia, kdy nechtěl veškeré emoce a dějové posuny vyjadřovat pouze pohybem. Řekl si – můžu si pomoci písničkou a mám Maláska a ten má svého dvorního textaře Koptu, pojďme zkusit udělat veskrze taneční představení, kde by se děj posouval za pomoci dějových písní. Takhle vznikla dosti originální forma, která u nás, tuším, neměla obdoby. My jsme ji pak rozvinuli především v *Lucrezii Borgii*, kdy představitelka taneční postavy dotančí sólo, kde skáče, točí piruety, s partnerem dělá náročné zvedačky, a najednou z portálu vybíhá úplně stejně oblečená představitelka pěveckého partu, což zde byla Bára Basiková, v případě *Edith* Radka Fišarová. A diváci to „dlabali“, málokdy se stalo, že by si uvědomili, kdo vlastně je v tu chvíli na scéně. Podle mě to byl geniální nápad. Ale tehdy jsme cítili riziko, že diváci tento formát nemusí přijmout nebo že ho odmítnou. Že je to forma, která je nečitelná, není to ani kočka, ani pes. Nestalo se našťastí. Stal se takový malý zázrak a z *Edith* se stal evergreen nejen plzeňské scény. Víte dobře, že *Edithka* putovala po vlastech českých i moravských, že se hrála všude možně, a já z toho mám upřímnou radost. I z toho, že se teď vrací tam, kde se narodila. Plzeň bude vždy domovem tohoto dnes už kultovního díla.

zkouška kostýmů na muzikál *Kozí válka*

s Matějem Vejvodou (*Kozí válka*, 2022)

V show *Tvoje tvář má známý hlas* jste ukázal, že jste ve výborné fyzické kondici. Jak se udržujete ve formě?

Ale neblázněte. Víte, televize umí zázraky. Ta čísla neměla ani dvě minuty, takže na turné bych opravdu vyrazit nemohl. Ale jsem dlouhé roky pořád v pohybu, pořád aktivní a jsem zvyklý soustředit se tak, abych ty dvě minuty přežil. Také už mám nějaké zkušenosti a vím, na co moje zejména dechové možnosti stačí. Když mě někdo tlačí do něčeho, co je nad rámec důstojnosti a zdraví, tak to prostě odmítnu. Je to typický zábavní televizní pořad, ne výsledek nějaké extrémní dřiny. Já jsem se vždycky nechal obklopit tanečnicemi, které udělaly show, které to celé oddřely, a já mezi nimi působil, že jsem toho součástí – jako třeba Tina Turner – ale když se pozorně podíváte, já se starám hlavně o to, abych přežil a abych neupadl na těch šteklech. Z mé strany tam opravdu žádný velký fyzický výkon nebyl. Ale když se ptáte, poměrně hodně jezdím na kole. Poslední rok i na elektrokole, čímž jsem zvýšil dojezd našich výletů s manželkou. V sezóně se snažím hrát pravidelně tenis. A když se podíváte do mého diáře, hraji přes dvacet představení měsíčně, do toho točím, to je samo o sobě takový trénink na přežití.

Kromě kola a tenisu máte ještě nějaké koníčky? Dočetla jsem se o vás, že chováte včely...

Už bohužel ne. Jsem alergik. Objevila se u mě po čtyřech letech alergie, skončil jsem v sanitce a odvezli mě na ARO. Bylo mi to velmi důrazně zakázáno a lékaři mi řekli, že příště by to už nemusela být sanitka, čím bych se svezl. Takže bohužel tento koníček skončil a já marně vyhlížím nějakou novou zálibu.

Děkuji za rozhovor.

Šťastné období Marka Mikuláška

Nápad na náš rozhovor se zrodil před několika týdny, když jsem si přečetl tvůj facebookový příspěvek, ve kterém jsi zval své známé na spoustu inscenací, ve kterých nyní hraješ. A zmínil jsi, že prožíváš šťastné období. A to mě zajímá! V jakém smyslu je šťastné?

Je to období šťastné především po pracovní stránce. Všechno, co nyní hraju, považuju za své srdcovky (z minulosti bych k nim přiřadil ještě *Linii krásy*, *Viral* a *Vojčka*). A některé se nyní ještě vrátily zpět na repertorár – *Past na myši* a *R.U.R.* Takže si to nyní všechno velmi užívám. Mám rád jak Trottera v *Pasti na myši*, tak Lindauera, John Hale v *Čarodějkách ze Salemu* je velká příležitost, mám rád i *Brouka v hlavě*, je to královna komedií. Tak se to všechno najednou potkalo moc hezky. A při nedávném obnovování *Pasti na myši* jsem si například uvědomil, že Trottera nyní hraju trochu jinak než v roce 2017, jsem v něm mnohem klidnější a uvolněnější.

Tedy máš období, ve kterém hraješ všechno rád.

Ano. Nebudeme si to lakovat na růžovo... Jsou zkrátka věci, které tě hrát baví víc a které míň, některé si zkrát s tvým viděním světa a jiné méně. A v tom se to teď také potkalo – že mi přijde dobré mluvit právě o tématech, o kterých v divadle nyní vyprávíme. Myslím si, že se nám podařilo, že jsou to inscenace divácky zajímavé a atraktivní a zároveň chytré, obsahují myšlenky, které dnes mohou rezonovat. Můžu zmínit i *Španělskou mušku*, což je v podstatě jen zábavná fraška, ale skvěle udělaná, takže i tu mě velmi baví hrát.

Takže se na zmíněné příležitosti neřídíš jen z toho hlediska, co nabízejí tobě jako herci, ale více i z hlediska celku?

Určitě. A to fakt není falešná skromnost, netrvám si na tom, že musím hrát samé velké role nebo že by mě jen ty velké naplňovaly. Doktor Gall v *R.U.R.* má asi jen tři výstupy, ale je to natolik zajímavý člověk, že ho úplně zbožňuju. I velké role tě můžou štítat, i malé tě můžou naplňovat.

Která inscenace je ti tedy tématem nejbližší?

Nejvíce mě asi baví právě zmíněná *R.U.R.* Případá mi, že se povedlo vzít klasický text, do kterého se hodí „bomba“, něco je zde jinak, než to Čapek napsal, ale všechny úpravy jsou myslím k dobru. Je to moderní inscenace, v níž se Čapkovi snažíme pomoci, aby byl čitelnější pro současnou generaci. Příliš spoléháme na stroje, na výpočetní techniku, všechny věci z archivu jsou někde v digitálu a mám pocit, že když někdo provede nějaký útok, budeme úplně bez paměti, bez informací. Jistě, papír také může shořet, ale stále k němu mám větší důvěru.

Neuvažuješ tedy o technologickém pokroku úplně nadšeně, ale zároveň asi nejsi úplně konzervativce.

To vůbec nejsem. Ale současná mladá generace to má hrozně těžké, jak musí lavirovat mezi všemi těmi aplikacemi, chaty, instagramy... Lidé se tolik neseškávají, píšou si, je nárůst depresivních stavů... Ale zároveň se to nedá bojkotovat. Když jsem herec, tak nemít sociální sítě mi připadá jako sebevražda, protože musíš svým potenciálním fanouškům v dnešní době dávat o sobě vědět. Tím úplně neříkám, že kdo nemá instagram, tak je mrtvej. Ale myslím si, že současné technologie jsou dobrý sluha, ale špatný pán. Vzpomínám si třeba na historiku o Tomáši Klusovi, když hrál absolvent-

ské představení v Disku. Zrovna bylo ten večer poloprázdné představení, on o tom napsal na instagram a za chvíli se naplnilo. Dá se to využít k dobru věci. Dělat reklamu na svoji tvorbu přeci není špatně. Můžeš se sice uzavřít jen do umělecké ulity, ale když ti pak na představení nikdo nepříjde, tak jsi v háji, nikdo to nevidí a to můžeš být umělec, jakéj chceš. Zaujalo mě třeba, že série povstání Arabské jaro prý vznikla na základě sociálních sítí, lidi si mohli snadno a rychle napsat, kde a kdy se sejdou. Dá se díky nim všechno snadněji organizovat, spříznění lidé jsou díky nim v rychlejším kontaktu, můžeš třeba najít ztracené příbuzné na druhém konci světa... Takže neříkám, že jsou technologie špatně. Ale taky si na druhou stranu uvědom, že když ztratíš mobil nebo ti ho někdo ukradne, tak jsi úplně jak bez ruky. Říkáš si, že zavoláš policii, ale nezavoláš, nemáš jak, kontakty taky byly v tom mobilu, nebudeš vědět, kdy ti pojede vlak, nemůžeš skoro nic.

Takže sám patříš k těm hercům, kteří si nutnost reklamy a mediální pozornosti uvědomují.

Mám pocit, že jako herec, umělec máš dvě cesty. Buďto jdeš cestou nějakého undergroundu a žiješ s pocitem, že jsi nějaký nadčlověk, neposkytuješ rozhovory o svém soukromí, nebo se naopak můžeš stát miláčkem davů tím, že o sobě dáš častěji vědět, sdílíš fotky ze života, píšeš, co zrovna děláš, co jíš... Někomu to přijde ponižující, mně to přijde v pořádku. A když jsou třeba lidi sami, udělají si tak z tebe kamaráda. Může je tak třeba zajímat, kam Mikulášek chodí na oběd. A já to klidně řeknu, nebudu mít pocit, že to nějak snižuje moji uměleckou práci. Umění vnímám jako prostředek k tomu, aby lidi sblížovalo.

Dobře. V tom případě se nabízí otázka: Co rád jíš?

Především jím rád. Velcí jedlíci obvykle milují hlavně maso, ale to já úplně nemusím. Ale jsem docela experimentátor. Jsem nadšený, že do Čech došla vietnamská, indická kuchyně, zkouším různé věci. Moje nejoblíbenější jídlo je asi pizza, nejméně mě baví česká kuchyně. A v poslední době jsem si o víkendu hodně oblíbil brunch, něco mezi snídaní a obědem, například chlebiček, tzv. tartine, třeba s dýní, kozím sýrem, zakápnutý citrónem, s míchanými vajíčky, to je úplná mňamka.

A co jsi naposledy experimentálně vařil?

Teď jsem měl před premiérou, tak jsem na vaření neměl čas a spíš jsem chodil do restaurací. Dělán si rád k snídani kaše, vlastně více na slano – když si uděláš třeba vločky se zázvorem, česnekem, tempehem, cibulkou a posypeš to chilli, tak je to skvělá věc, která tě po ránu nakopne a můžeš vyrazit na zkoušku do divadla.

A když ti nevádí mluvit o soukromí, jsi zadaný?

Nejsem.

V tom případě bys mohl prozradit, kde tě může někdo potkat třeba při obědě...

Jo takhle... Proč ne? Často chodím do jedné indické restaurace na Americké třídě. Často tam chodíme i s kolegy po druhé hodině po zkoušce, každý si tam vybere. Nebo do bistra v Bezručově ulici, kde vaří zdravě a hrozně dobře.

Vratme se ale ještě k rolím a divadlu tvého srdce. Co se týká tvých postav, jsou rozprostřené do velké šíře z hlediska jejich typů a žánrů. Které ti jsou bližší?

Jako divákovi je mi bližší ta „temnota“. Z našeho dřívějšího dramplánu třeba *Modrovous*, *Tři sestry*. Hodně mě bavilo potkat se se SKUTRama při zkoušení *Vojčka*. Neříkám, že to nemělo žádné problémy, bylo to trochu kontroverzní, ale jsem velmi rád za tohle setkání, protože to byl pro mě

jiný způsob tvorby a hodně mě bavil. Režijně herce hecujou jinak, imaginativněji, vyžadují vysokou dávku kreativity. Ale abych byl úplně upřímný, více mě baví hrát komedie. Například za Johna Halea (*Čarodějky ze Salemu*) jsem velmi vděčný, ale na druhou stranu, když vím, že ho budu večer hrát, tak už od rána na to myslím, že tu kládu budu muset odtáhnout. Zatímco, když víš, že si půjdeš večer spíš „zablbnout“ na *Postřižiny*, tak je ten den příjemnější. Víš, že se lidi budou smát, nálada bude oboustranně příjemná a uvidíš rozzařené oči diváků. Komédie mají v Plzni také větší tradici nebo já jsem v nich hrál častěji. Prožít vážnější roli a „vytlačit ten kámen na kopec“ je pro mě náročnější. Musíš si někdy sáhnout hodně hluboko do sebe a víš, že to bude vypjaté, moji vlastní náladu to ovlivňuje. Kdežto před komedií jdu do divadla, jako bych si třeba šel zahrát volejbal, a těším se i na to, co třeba kolegové spletou a jak z toho zábavně vybrusíme. I přeroky můžou někdy tu komedii obohatit, je taky vidět, jak je divadlo živý tvar.

Rozumím ti. Přitom práce je vlastně na komediích i vážnějších věcech podobné množství.

Říká se fráze, že těžší je divákova rozesmát než rozplakat. Já si to úplně nemyslím. Ale opravdu rozesmát a vystavět ten fór tak, aby fungoval, je skutečně řemeslo a potřebuje to nějaký um, komediální techniku. V *Broukovi* to musíš mít přesně nazkoušené, v *Postřižinách* máme i prostor vytvářet ty hrabalovské lidičky a trošku si s tím hrát i říkat to pokaždé trochu jinak.

Případáš mi jako trochu nenápadný člověk. Ale často se říká, že komediální talent vychází i z toho, jestli má člověk chuť bavit lidi i v běžném životě. Byl jsi třeba komediant třídy?

To jsem celkem byl. Baví mě například parodovat různé lidi. Vyvolal jsem si tím ve škole i jistý respekt, když jsem uměl parodovat učitele. Takže do určité míry jsem třídní šašek byl. Založením jsem ale spíš introvert. Když se mě zeptáš na ideální večer, tak je to sedět v křesle, pít čaj a číst si detektivku. Ale zároveň, když se dostanu do společnosti lidí, kde se cítím bezpečně, otevřu se a jsem z těch lidí, co říkají fóry a tancujou.

V Plzni tě diváci znají i jako muzikanta. V poslední době jsi s Martinem Zahálkou založil Duo Míza. Na co se máme těšit?

Máme každý svoje kapely, Martin má Strohoskop, já kapelu Furt rovně, kterou jsme založili ještě na gymplu v Lounech a funguje nám to dodnes. A oba máme nějaké písničky, které se stydíme přinést do těch našich seriózních kapel. Tak jsme si řekli, že to zkusíme dohromady a uděláme si radost. Vzniklo to celé na základě práce pro divadlo, dělali jsme spolu scénickou hudbu k pohádkám a fungovalo nám to. Mám různé hudební nápady, hraju si doma na piano, zkouším různé věci. Martina zas baví moderní věci, klávesy, syntezátory. Je spíš kytarista, já klávesák. Během jednoho roku v covidu jsme toho vychrlili hodně.

Děkuji za rozhovor.

Zdeněk Janál

foto Marek Lhotský

Divadlo je moje druhá rodina

Při svém příchodu do baletního souboru DJKT budila pozornost svým výjimečným talentem, velkým pohybovým rozsahem, přirozenou tanečností a bezprostředním herectvím. Velmi záhy jí vedle sborových partů byly svěřovány menší sólové úlohy, od nichž vedl jen krůček k velkým a posléze i k těm nejnáročnějším rolím klasického a moderního repertoáru. Během svého patnáctiletého působení na scéně plzeňského divadla vytvořila celou řádku tanečních postav, v každé z nich dokázala předvést strhující výkon a nesmazatelně se tak zapsat do srdcí plzeňských diváků. Tanečně-dramatické ztvárnění Katherine v inscenaci *Lady Macbeth – 1865* bylo natolik působivé, že jí vyneslo nominaci na Cenu Thálie. Nejen o ní si budeme povídat se sólistkou **Jarmilou Hruškociovou**.

I když máš doma řadu tanečních ocenění, s Cenou Thálie to nakonec nevyšlo. Ale jak se říká: „Není všem dnům konec.“ Jak jsi ale veškeré dění kolem udílení cen prožívala?

Ceny byly letos udíleny po dvou letech, takže mne už samotná nominace velmi potěšila a o to více po zjištění, že jsem jediná Češka mezi nominovanými z tanečního oboru. Navíc se slavnostní předávání přesunulo z covidově provizorního on-line prostoru zpět do skvostného Národního divadla, takže jsem si chtěla vše naplno užít. Také jsem si uvědomovala, že je to poprvé a možná naposledy, kdy mi byla prokázána taková čest. A musím říct, že jsem si to opravdu užila na maximum – celou přípravu, vlastní ceremoniál, napjatou atmosféru i veškeré emoce spjaté s tímto mimořádným večerem.

Podporovali tě kolegové?

A moc! Podpora byla daleko větší, než jsem čekala. Paradoxně, když jsem cenu nevyhrála, tak se vzedmula ještě větší vlna podpory, což bylo velmi milé a překvapivé zároveň. Najednou jsem zjistila, kolik lidí mi fandilo a Cenu

Thálie přálo. Musím přiznat, že pozitivní odezvy dostávám dodnes. Evidentně to v lidech stále rezonuje.

Když jsi studovala roli Katherine, napadlo tě, že by mohla přijít nominace?

Samozřejmě jsem si uvědomovala, že je to velká role, která se svým rozsahem a náročností přibližuje rolím, jež byly v minulosti takto oceněny. Od začátku bylo evidentní, že aspiruje na cenu, ale rozhodně jsem se tím nenechala nějak ovlivnit nebo vystresovat a už vůbec v tom nebyl žádný kalkul ve smyslu „vytančím si Thálii“. Naopak po mateřské dovolené jsem si nadšeně užívala proces vzniku nové inscenace. A také později, když se komise přijela na představení podívat, jsem se snažila úplně eliminovat jakýkoliv stres či nervozitu a chtěla jsem si Katherine užít se vším všudy.

Není tajemstvím, že Libor Vaculík je nadmíru náročný choreograf. Jak se ti s ním spolupracovalo?

Velmi dobře. S Liborem se naštěstí známe už dlouho a spolupracovali jsme spolu na spoustě inscenací. Zkušenosti bylo intenzivní, velká role si holt žádá oběti.

Vím, že vás pojí dlouholeté přátelství, není to někdy naopak komplikace?

Ne, myslím si, že ne. Naopak mám pocit, že díky našemu vztahu je vzájemná spolupráce i komunikace jednodušší a tím i celý proces tvoření rychlejší a bezproblémovější. Což ale neznamená, že je na mne méně přísný, právě naopak. Jeho nároky se násobí a bez váhání mi naplno řekne, co se mu nelíbí nebo když není tak úplně spokojený s mým výkonem.

S manželem, muzikálovým zpěvákem Jozefem Hruškocim, máte malou dcerku. Oba jste pracovně dosti vytížení. Jak jsi zvládala péči o Julianku a intenzivní přípravu na baletním sále?

S odstupem času si pokládám stejnou otázku – jak jsme to vlastně zvládli? Jelikož budu tančit v nově chystané inscenaci *Ferdinand a Filipína*, brzy začne časově náročné období příprav a zkoušení, tudíž zase stojíme před stejným problémem, jak se postarat o dceru, jak zařídít hlídání, jak si vše rozdělit a zorganizovat. Manžel účinkuje téměř ve všech inscenacích plzeňského muzikálového souboru, proto není snadné vše naplánovat a skloubit. Zatím se nám to daří a doufám, že bude i nadále. Naštěstí už Julianka chodí do školky, takže dopoledne jsou vyřešená, horší bývají večery.

Dcera tanečnice a zpěváka – otázka se přímo nabízí: Táhne to Julianku k divadlu? Pozoruješ u ní umělecké vlohy, bude tančit či zpívat?

Pravdou je, že si občas předáváme Julianku mezi zkouškami a že tráví v divadle hodně času. Nicméně chápe, že je to místo, kde oba rodiče pracují. Ale nebudu nic zastírat, je to typické divadelní dítě, ráda si tančí, ráda si zpívá, miluje obojí. Kdybych jí někdy mohla maminkovsky poradit, tak jí doporučím, ať si vybere muzikál. Tam je dle mého názoru kariéra přece jen o pár let delší a „fyzické opotřebení“ milosrdnější než u baletu.

Labutí jezero (2016)
foto Martina Root

Máš za sebou celou řadu velkých tanečních rolí, která z nich ti byla nejbližší a ke které sis naopak musela hledat cestu?

Je hodně těžké vyzdvihnout jen jednu. Ale myslím, že tou nejoblíbenější je zároveň i moje první velká role, a sice Maryša v choreografii Alenky Peškové, kterou jsem mimochodem získala díky tvému těhotenství. Tahle role bude navždy mojí srdcovkou. Kromě toho jsem si zamilovala slečnu Julii, která na rozdíl od Maryši byla připravovaná přímo pro mne, tedy tzv. role na tělo. Což můžu říci i o neaktuálnější roli – Katherine, pod oběma je podepsán zmiňovaný Libor Vaculík. Z klasického repertoáru pak jednoznačně vede role Swanildy z baletu *Coppélia*, ta mě moc bavila.

A ta nejméně oblíbená?

Paněnka v inscenaci *Edith – vrabčák z předměstí*. V celém představení jediná role na špičkách, všichni ostatní

s Martinem Šintákem (Maryša, 2009)

si užívali tanec v pohodlných botičkách na podpatku a já se strachovala z množství piruet, ze zálužných světel a z toho, abych neublížila hlavní představitelce, tudíž tobě, jelikož to je vlastně duet hned v prvních minutách inscenace. Prostě role typu „rychlá smrt“, tzn. velmi krátký časový úsek extrémně tanečně-technicky náročný. Měla jsem z ní respekt, a když ji začal tančit někdo jiný, vůbec jsem se nezlobila.

Téměř každá tanečnice sní o dvojroli Odetty a Odilie z baletu Labutí jezero. Co mi o ní povíš. Tančila jsi ji ve dvou různých nastudováních.

Nutno říct, že obsazení do této slavné dvojrole pro mne byla ohromná pocta. Už z dob studia na taneční konzervatoři jsem byla zaškátkována do temperamentních rolí, o to víc jsem byla překvapená, že si můžu tuto absolutní klasiku zatančit. Nikdy by mne nenapadlo, že to bude dokonce ve dvou produkcích. Poprvé v roce 2009 to bylo velmi narychlo, spíš jako záskok a jen na pár představení, i tak to nesmírně ovlivnilo můj další taneční růst. O několik let později v nové verzi (2016) jsem už obě role detailně nastudovala a intenzivně na nich pracovala, byla jsem také trošku starší i zkušenější, takže jsem si mohla tento pomyslný baletní vrchol náležitě užít. Obě načasování měla evidentně svůj důvod.

Stihneš někdy i relaxovat? A jestli ano, tak jak?

Můj nejlepší relax je spánek.

Kde se vidíš za deset let? Máš nějaké sny a tajná přání do budoucna?

Jejda, to bych taky ráda věděla, kde budu za deset let. Co se týče rodiny, tak si s manželem často říkáme, že bychom chtěli ještě jedno miminko, ale necháváme tomu volný průběh. Vzhledem k pracovní vytíženosti nás obou zatím není druhé dítě úplně na pořadu dne. Momentálně si naplno užíváme naši malou princeznu raubířku, která nás dokáže pořádně zaměstnat. A pokud se bavíme o návaznosti na taneční kariéru, tak mne v poslední době velmi baví a naplňuje práce s mladými členy taneční skupiny Dance Expression. Nejspíš budu v budoucnu předávat své taneční zkušenosti, ale kdo ví.

Děkuji za rozhovor.

Zuzana Hradilová

Návštěva primátora

Během vánočních svátků poctil svou návštěvou Novou scénu primátor města Plzně Roman Zarzycký, jenž se svou manželkou zhlédl původní českou operu *Quo vadis*, která byla napsána přímo pro plzeňské divadlo českou skladatelkou Sylvii Bodorovou. Ještě před samotným představením si vzácná návštěva za doprovodu ředitele divadla Martina Otavy prohlédla výstavu *90 obrazů k nedožitým 90. narozeninám Jiřího Kovaříka*. Návštěvu divadla si primátor zopakoval hned první týden v lednu, kdy navštívil klasický muzikál *My Fair Lady*.

Podkarpatská filharmonie Řešov

Pod taktovkou šéfa opery, dirigenta Jiřího Petrdlíka, vystoupí 17. února na Nové scéně exkluzivní host letošní sezóny Podkarpatská filharmonie Řešov. Během večera s názvem *Valentýnské Steinway gala* zazní Chopinův 2. klavírní koncert a další hudební klenoty, skladby mistrů polské hudby – národního klasika Stanislawa Moniuszka nebo „polského Beethovena“ Karola Kurpińskiego. Koncert vyvrcholí ukázkami z tvorby génia filmové hudby Wojciecha Kilara, tvůrce hudby k filmu *Pianista*, který své nejlepší partitury pro Hollywood natočil i v České republice.

Bezbariérový přístup holediště Nové scény

Bezbariérový přístup do předních řad Nové scény pomůže vyřešit zastřešení atria mezi divadelními budovami. Nad záměrem úprav tohoto mimořádného veřejného prostoru se v Novém divadle s ředitelem Martinem Otavou sešli primátor města Plzně Roman Zarzycký a radní Eliška Bartáková. Atrium by měla zastřešit skleněná střecha mezi dnešními spojovacími můstky. Studii zastřešení atria jako podklad pro budoucí projektovou dokumentaci připravuje akciová společnost Obytná zóna Sylván, správce budovy Nového divadla.

Noc divadel

Třetí listopadovou neděli si mohli diváci prohlédnout zákoutí divadel, která nejsou běžně přístupná. DJKT se totiž opět připojilo k celoevropské akci Noc divadel, která každoročně přináší zdarma či za symbolické vstupné noční prohlídky, divadelní dílny či diskuze s tvůrci. DJKT letos připravilo zážitkové prohlídky obou svých budov – Velkého a Nového divadla. Aby prohlídka divadla nebyla „pouhou“ prohlídkou, čekali na trasách umělci, umělec-ko-techničtí pracovníci i samotní šéfové jednotlivých uměleckých souborů, kteří si pro návštěvníky připravili zajímavé povídání o technologiích divadla či úkoly spjaté s konkrétními inscenacemi z repertoáru.

Kajetán se stal absolutním vítězem

Na konci minulého roku se Kajetán – dětský sbor opery zúčastnil 13. ročníku celostátní soutěže dětských pěveckých sborů Porta musicae 2022. Přestože se podobné soutěže žáci účastnili poprvé, své vystoupení zvládli naprosto skvěle a z Liberce si přivezli hned několik ocenění včetně titulu absolutního vítěze. Kajetán při opeře DJKT funguje už 18 let a navštěvuje ho okolo 145 dětí, které jsou rozděleny do tří oddělení v různých věkových kategoriích. Základ repertoáru tvoří klasické sborové skladby a úpravy lidových písní. Nyní se Kajetán připravuje na mezinárodní soutěž sborového zpěvu International Franz-Schubert Choir Competition & Festival ve Vídni, která se letos koná ve dnech 16.–19. března a kam byli pozváni na základně nahrávek.

Festival Smetanovské dny

Od 2. března do 6. dubna mohou diváci navštívit 43. ročník festivalu Smetanovské dny, který za více než čtyřicet let své existence získal oblibu i respekt široké kulturní veřejnosti. Stejně jako v minulých letech přinese festival žánrovou pestrost, zajímavou dramaturgii a spojení hudební, literární, dramatické i výtvarné oblasti. Divadlo J. K. Tyla přispěje do programu festivalu operou *Armida* Antonína Dvořáka, kterou divadlo uvedlo v koprodukcii s významným operním festivalem ve Wexfordu. V tamním divadle se *Armida* premiérově představila 23. října 2022 a sklídila nejen nadšené ovace od publika, ale i řadu skvělých recenzí v Irsku, Británii, Itálii a Německu.

foto Jan Faulkner

Vzpomínkový večer na Miroslava Horníčka

V únoru budou mít diváci možnost zavzpomínat společně s předními herci činohry Monikou Švábovou a Pavlem Pavlovským na významnou osobnost divadelního světa i města Plzně – Miroslava Horníčka. Scénickým čtením dosud nehrané a nepublikované jednoaktovky *Romeo a Julie – Nesmrtelní milenci veronští*, která se našla v pozůstalosti pana Horníčka a kterou Horníček plánoval pro sebe a Stellu Zázvorkovou, připomenou 20 let od jeho úmrtí. Diváci si mohou vyslechnout tuto divadelní hříčku 10. a 11. února od 18.00 ve Foyer Miroslava Horníčka u Malé scény. Pro velký divácký zájem byl přidán ještě jeden termín, a to 11. května.

Balet DJKT na Dance Life! Brno

Ve dnech 4. až 6. listopadu 2022 se uskutečnil 9. ročník největšího festivalu tance ve střední Evropě – Dance Life! Brněnské výstaviště navštívili nejlepší tanečníci z české i zahraniční scény a návštěvníci měli možnost zúčastnit se více než 60 workshopů či spatřit přes 50 vystoupení včetně gala profesionálních tanečních souborů z celé republiky. DJKT reprezentovali Afrodití Vasilakopoulou a Justin Rimke se závěrečným pas de deux z klasického baletu *Louskáček* v choreografii šéfa souboru Jiřího Pokorného. Stejný pár se představil i na slavnostním gala v Českých Budějovicích, kde vystoupil po boku světoznámých tanečnic Lucii Lacarry a Mathewea Goldinga.

Afroditi Vasilakopoulou

Rozsvícení stromečku

V pátek 25. listopadu rozsvítilo DJKT za přítomnosti ředitele divadla Martina Otavy, radní města Plzně Elišky Bartákové a faráře katedrály sv. Bartoloměje Pavla Petrašovského ve foyer Nové scény svůj vánoční stromeček. O program s adventní a vánoční tematikou se postarali žáci všech divadelních kroužků. Kajetán – Dětský sbor opery zazpíval například písně *Čas radosti, veselosti a Stromečku, nechod spát*, vystoupení Divadelní dramatické dílny ukázalo, jak může vypadat *Konkurz na čerta* a žákyně Baletní školy zatančily *Květinový valčík* z Čajkovského baletu *Louskáček*. Celé slavnostní odpoledne uzavřel program Muzikálového studia s názvem *Každý slaví Vánoce*, jehož součástí byly například ukázky z muzikálu *Addamsova rodina* či z videoklipu Michaela Jacksona *Thriller*.

Pavel Pavlovský převzal ocenění za celoživotní dílo

Herec a bývalý dlouholetý šéf činohry DJKT Pavel Pavlovský převzal v neděli 20. listopadu v pražském Divadle Na Fidlovačce ocenění Senior Prix za celoživotní práci. Pavel Pavlovský je herec s bohatou tvůrčí fantazií, velkou citovou hloubkou a smyslem pro stavbu postavy. Technická preciznost se skrývá za pravdivostí výrazu. Dokáže vyjádřit i to těžko definovatelné, co nazýváme tajemstvím postavy. Na scéně plzeňského divadla vytvořil 145 rolí. Mezi pětáctičkou osobností seniorského věku oceněných Nadačí Život umělce jsou dále například herečky Zdena Herfortová, Daniela Kolářová, Jaroslava Obermaierová a Dana Syslová, tanečník a herec Vlastimil Harapes, houslový virtuos Václav Hudeček, kytarista Lubomír Brabec, kapelník Jan Slabák či zpěváci Hana Ulrychová a Michal Prokop.

se Zdeňkem Hruškou (Neapolská choroba, 2021)

Kultura občanů regionu

Divadlo J. K. Tyla zdárně pokračuje v projektu Kultura občanů regionu, který odstartovalo v roce 2021 ve spolupráci s Plzeňským krajem a samosprávou měst a obcí v Plzeňském kraji. Cílem je nabídnout mimoplzeňským seniorům a imobilním občanům, kteří by rádi vyrazili za kulturou, ale nemají možnost vlastní dopravy, návštěvu Velkého i Nového divadla se zajištěnou autobusovou přepravou. V uplynulém roce mohli zájemci navštívit opery *Carmen* a *Prodaná nevěsta*, komedii *Brouk v hlavě*, muzikál *My Fair Lady* či balet *Zkrocení zlé ženy*. Dopravu na představení zajišťuje divadlo společně s Plzeňským krajem.

Plzeňskému divadlu budu vždy držet palce

Zbyněk Brabec – emeritní sólista, dlouholetý dramaturg souboru opery, režisér, pedagog a člen odborné poroty Cen Thálie, které předsedá, pedagog a pravidelný spolupracovník řady odborných médií, např. Český rozhlas, Hudební rozhledy – si zamiloval svět opery v dětství a nikdy na něj nezanevřel. Jeho znalosti jsou obdivuhodné a snad neexistuje otázka z oboru, na kterou by neznal odpověď. Práci v Divadle J. K. Tyla věnoval více než polovinu svého života, nyní se však rozhodl stále místo dramaturga opery opustit.

Z plzeňského divadla odcházíte po dlouhých 42 letech. Protože nový dramaturg opery zatím není znám, budete se souborem ještě na několika akcích spolupracovat. Přesto se zeptám, jak se vám odchází?

Všechno má svůj začátek i svůj konec. V Plzni jsem poprvé v roce 1980 stanul na profesionálním jevišti jako Orlovský ve Straussově *Netopýru*. Později jsem přešel do operního souboru, v operetním jsem pak za šéfování Miroslava Doutlíka a Jana Ježka hostoval. V Plzni jsem poznal mnoho skvělých kolegů ve všech souborech (nesmírně jsem si vážil Ševčíkova souboru činohry) i v dílnách a kancelářích. Po představeních jsme všichni seděli v klubu jako jedna rodina. Zažil jsem zde šest ředitelů a téměř dvojnásobný počet šéfů opery. Snad se všemi jsem dobře vycházel. Z ředitelů jsem si nejvíce rozuměl s Mojmírem Weimannem, se kterým jsme často do noci v klubu hovořili nejen o opeře, ale i o operetě, muzikálu, činohře i baletu – byl nesmírně vzdělaný, všemu rozuměl a v divadle byl od rána do večera. Z operních šéfů vzpomínám na svého prvního – Oldřicha Kříže, který mne pověřil prvními dramaturgickými úkoly, a Jiřího Pánka, který mi svěřil první operní režii. V Plzni jsem se cítil „jako doma“ a kvůli zdejšímu angažmá jsem odmítl i angažmá v jiných českých i zahraničních divadlech. Neodchází se mi tedy zrovna lehce.

„Zbyňka Brabce znám od jeho příchodu do DJKT. Je to člověk mnoha talentů – zpěvák, dramaturg, autor článků, průvodce operou v rozhlase, pedagog, režisér, dlouholetý člen operní komise Cen Thálie... Je velký milovník a znalec divadla, hudby, opery, operety, baletu, činohry. Když jsem skončila v baletu, začala jsem pracovat ve funkci tajemnice opery a Zbyněk byl pro mne nesmírně důležitým člověkem, který mi byl vždy naprosto nezištně nápomocný. Stali jsme se dobrými kamarády. Tohoto přátelství si nesmírně vážím, protože je ochotný, příjemný, pracovitý, obrovský profesionál. Zbyněk má co předávat a naše společnost – především ta divadelní – by toho měla ještě plně využívat.“

Olga Štruncová, emeritní členka DJKT

Se souborem jste spolupracoval i na jeho lednové premiéře – opeře Armida. Můžete čtenářům prozradit, proč by si ji neměli nechat ujít?

Armida je vrcholné Dvořákovy operní dílo, byť není tak populární jako třeba *Jakobín*, *Čert a Káča* nebo *Rusalka*. Trpí poměrnou rozvleklostí, ale té se dá vhodnými škrty a režii pomoci. V Plzni zazněla naposledy před osmdesáti lety, takže ji většina našich diváků nemůže pamatovat.

po premiéře Šelmy sedláka, 2019

Váš profesní záběr zůstává i po opuštění postu v DJKT velmi rozsáhlý. Zůstává tam prostor na nové plány?

Moc nových plánů nemám, ale říká se, když se uzavře jedna životní kapitola, otevře se další. Tak jsem zvědav. Každopádně se budu i dále věnovat pedagogice na Pražské konzervatoři a svým dalším aktivitám, především publicistickým.

Kromě odborných znalostí, co by podle vás měl mít dobrý dramaturg souboru?

Operní dramaturg by měl mít právě velké odborné znalosti, znát celou operní literaturu včetně novinek. To, co se nakonec bude hrát, o tom rozhodne šéf souboru, případně ředitel divadla, protože dramaturg tituly pouze navrhuje. Jsem rád, že se mi za léta dramaturgování podařilo prosadit k uvedení řadu oper. Dramaturg by měl také spolupracovat s režisérem na operní inscenaci, oč jsem se, pokud byl zájem, vždy snažil. Měl by mít také respekt vedení divadla a jeho hlas by měl být vyslyšen. Nesmírně jsem si vážil na těchto postech Evy Bezděkové nebo Václava Noska.

Chtěl byste něco popřát do budoucna plzeňskému opernímu souboru?

Souboru bych přál šťastnou volbu při výběru operních titulů a jejich inscenátorů, divadlu pak plně hlediště, protože pamatuji doby, kdy jsme hráli od úterý do neděle denně na dvou scénách (a ještě v klubu), o nedělích a o svátcích dvakrát a většinou jsme měli vyprodáno plzeňskými věrnými abonenty. Naše diváky jsem měl moc rád a velice jsem si jich vážil. Činnost plzeňského divadla budu rád v budoucnu sledovat a držet mu palce.

Děkuji za rozhovor.

Kulatiny dirigenta a muzikanta Dalíboru Bárty

V dubnu oslaví kulaté padesáté narozeniny dirigent muzikálového souboru, muzikant a skladatel Dalíbor Bárta. Členem muzikálového orchestru DJKT je jako hráč na klarinet a saxofon od roku 2003, o deset let později se stal také jedním z jeho dirigentů. Společně s kolegou Pavlem Kantoříkem je tak v současnosti nepostradatelnou osobností souboru, která má na svém kontě řadu úspěšných hudebních nastudování muzikálových inscenací – za všechny zmiňme z těch posledních například tituly jako *Chyť mě, jestli na to máš*, *Billy Elliot* nebo *Něco shnilého!* Se svým strýčkem, textařem Václavem Bártou st. pro plzeňské divadlo složil a napsal oblíbenou *Muzikantskou pohádku* a nejnověji také původní muzikál *Kozí válka*, uvedený ve světové premiéře v listopadu loňského roku na Nové scéně. Kromě divadla a mnoha dalších zájmů je Borek stále aktivní jako klarinetista a taktéž jako učitel na Základní umělecké škole v Třemošné, kde založil a vede Žakovský orchestr Tremolo. Absolvoval s ním desítky vystoupení, společně získali řadu ocenění a natočili několik CD. Za celý muzikálový soubor i jeho orchestr Borkovi přejeme do dalších let a desetiletí hodně zdraví, úspěchů, trpělivosti a především muzikantské inspirace!

Pavel Bár

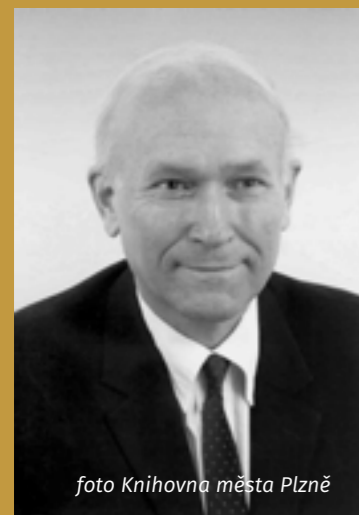

foto Knihovna města Plzně

Viktor Viktora

V sobotu 3. prosince 2022 zemřel ve věku 80 let vysokoškolský pedagog, literární historik, recenzent, dlouholetý člen Umělecké rady Divadla J. K. Tyla, držitel Pečetě města Plzně a především velký milovník české literatury Viktor Viktora. Narodil se v roce 1942 v Plzni a podle jeho slov už v mládí věděl, že se chce věnovat pedagogice. V roce 1967 absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, krátce učil na gymnáziu v Domažlicích. Od roku 1968 byl ale spjat s Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity v Plzni, kde působil i jako vedoucí katedry českého jazyka a literatury. Svě znalosti předával vysokoškolským studentům více než 50 let a svou osobností, lidskostí a odbornou erudovaností ovlivnil nejen je, ale i své kolegy. Kromě pedagogiky psal literární i divadelní recenze, přispíval do vlastivědných publikací – je autorem nebo spoluautorem téměř dvaceti knižních publikací, několika set odborných studií a více než tisíce popularizačních článků. Byl také členem Střediska západočeských spisovatelů, k jeho koníčkům patřila vážná hudba a turistika.

-md-

Libuše Bláhová

Začátkem března si připomeneme 100 let od narození Libuše Bláhové, které patří nezastupitelné místo v historii poválečné plzeňské opery. Pražská rodačka byla do Plzně angažována po prvních zkušenostech v operních souborech v Opavě a v Ústí nad Labem. V Plzni vytvořila reprezentativní galerii postav oboru koloraturní soprán, který občas i mírně překročila, např. v titulní roli Pucciniho *Manon Lescaut*. K jejím nejlepším rolím patřila Karolína ve *Dvou vdovách*, Barče v *Hubičce*, Blaženka v *Tajemství*, Violetta v *La traviatě*, Gilda v *Rigolettovi*, Mimi v *Bohémě*, Rosina v *Lazebníku sevillském* nebo Norina v *Donu Pasqualovi*. Sám jsem přišel do plzeňského divadla právě v době, kdy Libuše Bláhová odešla do důchodu. Nicméně zpívala dál a já jsem měl možnost s ní vystoupit na řadě koncertů zejména v západočeských lázních. Obdivoval jsem její pěveckou kulturu i ve věku, kdy jiné zpěvačky již vůbec nezpívají. Spolu s Libuší Neubarthovou zpívala úchvatným způsobem barkarolu z *Hoffmannových povídek*. Obě umělkyně zpívaly piano, perfektně vyslovovaly a frázovaly. Na to ostatně dirigenti Liška i Vašata, se kterými nejčastěji spolupracovaly, nesmírně dbali. Libuše Bláhová také pomohla mnohým pěvcům z operního i operetního souboru zkušenou radou a učila je kultivovanému zpěvu na hluboko opřeném dechu a předním posazení hlasu. O dění v plzeňské opeře se zajímala až do své smrti.

Zbyněk Brabec

Manželství je riziko (1973)

Květa Pánková

Na konci letošního února vzpomene 100 let od narození vynikající sopranistky a oblíbené kolegyně paní Květy Pánkové Hurské, která se na základě doporučení tehdejšího šéfa opery dirigenta Antonína Bartáka učila zpěvu u přední sólistky Blanky Veckové a v roce 1945 nastoupila do pěveckého sboru našeho divadla. Vedle své práce ve sboru byla velmi záhy obsazována i do menších solových rolí. Svým výrazným herectvím a temperamentem byla přímo předurčena i ke ztvárnění chlapeckých postav – Kuchtík v *Rusalce*, Jano v *Pastorkyni*, Pasáček v *Krůtňavě* a Vojtek v *Zuzaně Vojířové*, Harry v *Albertu Herringovi* či Frantík v *Lišce Bystroušce*. Za více než 50 let svého působení na scéně vytvořila desítky rolí operního i operetního repertoáru, kterými se zapsala jak do paměti diváků, tak i svých kolegů, kteří na ni vděčně vzpomínají.

Artuš Rektorys

Za Nad'ou Paboučkovou

V posledních hodinách uplynulého roku zemřela po těžké nemoci dlouholetá abonentka a milovnice DJKT Naďa Paboučková. Divadlo milovala od svých dětských let a léta byla téměř na každé premiéře. Za operou jezdila dokonce po celé Evropě. V posledních letech také intenzivně spolupracovala s operou DJKT jako překladatelka českých textů do němčiny a při přípravě německých titulků. V roce 2015 dokonce ztělesnila němou roli v inscenaci opery Nikolaje Rimského-Korsakova *Mozart a Salieri* v režii Tomáše Ondřeje Pilaře. Naďa Paboučková nám všem bude chybět.

Zbyněk Brabec

foto ze zkoušky Mozart a Salieri (2015)

Nejen za sebe, ale za celý operní soubor a celé divadlo vyjadřuji co nejupřímnější lítost, že se s naší milou a respektovanou paní Nadou Paboučkovou již nevidíme v hledišti při dalších zkouškách či premiérách. Odchod této noblesní a šarmantní dámy ještě nedávno plně elánu a zájmu o dění v DJKT nás všechny velmi zasáhl. O to více se na tomto místě sluší říci: „Děkujeme za vše!“

Jiří Petrdlík

Před dvaceti lety nás opustil Plzeňák Miroslav Horníček

Ke svému městu vždy se hlásící Plzeňák, divadelní, filmový a televizní herec, dramatik, režisér, glosátor, spisovatel a výtvarník Miroslav Horníček se narodil krátce po skončení 1. světové války 10. listopadu 1918 v Plzni v Karlově ulici č. 36. Tam také plánuje město Plzeň umístit v únoru 2023 k výročí dvaceti let od jeho úmrtí pamětní desku s jeho portrétem od renomovaného sochaře Václava Fialy. Miroslav Horníček se v Plzni nejen narodil, ale také zde dlouho žil. Odmaturoval na plzeňské reálce na Mikulášském náměstí, v roce 1937, chvíli pracoval jako pomocná technická síla ve Škodovce, pak pracoval jako úředník v plzeňské městské nemocnici. První jeho profesionální herecké angažmá bylo pak v letech 1941 až 1945 v Městském divadle v Plzni. Pro něj pak v roce 1949 adaptoval hru Václava Štecha *Svatba pod deštníky* jakožto zpěvohru s hudbou Harryho Macourka. V roce 1979 zde režíroval Labichův *Slaměný klobouk* ve výpravě Adolfa Borna. V roce 1980 zde dokonce opět hrál ve své hře *S setkání s Veronikou*, kterou napsal pro sebe a Moniku Švábovou, v režii Václava Beránka. V Plzni jistý čas dokonce fungovalo Divadlo Miroslava Horníčka, které na jeho počest spoluzaložil herec a režisér Antonín Procházka v někdejší divadle Kruh v Domě kultury Inwest, který byl však v roce 2012 zbourán. Za plzeňskou Velkou synagogou ale můžete navštívit krásný a klidný Park Miroslava Horníčka, jemuž věvodí umělcova busta, jejímž autorem je plzeňský sochař František Bálek. Miroslav Horníček zemřel po dlouhé nemoci 15. února 2003 v Liberci ve věku 84 let.

foto ze zkoušky Setkání s Veronikou (1980)

Zdeněk Janál

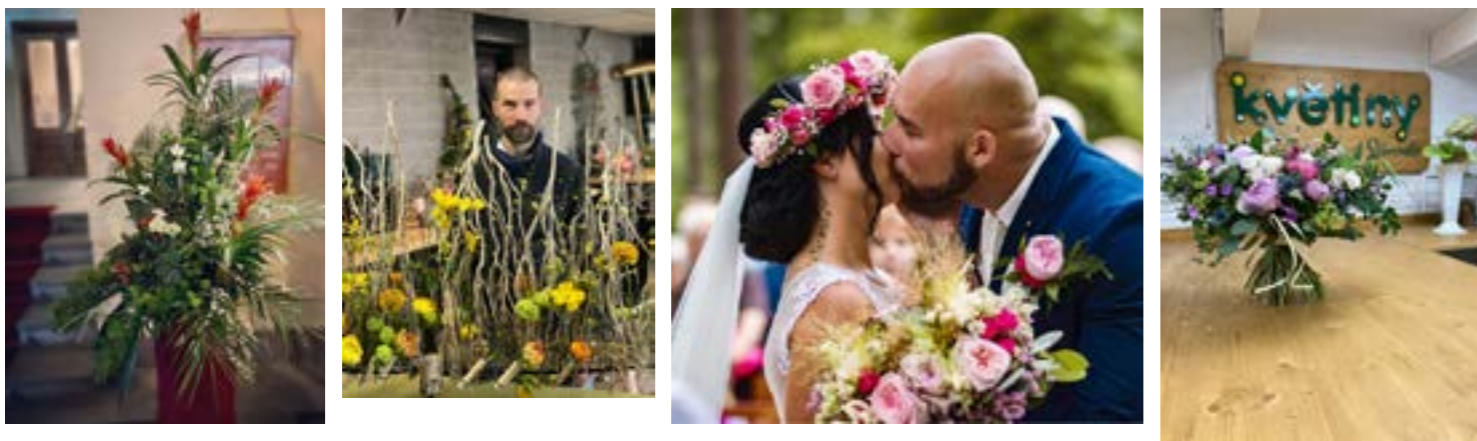
Plzeňáci doma neseďí

Všechny akce v Plzni na jednom místě

- dokonalý přehled, co se kde a kdy děje v Plzni a okolí
- vyhledání podle druhu akce, termínu nebo v kombinaci obojího
- u placené akce stránka nabízí proklik přímo k zakoupení vstupenky

Navštivte online kalendář
akce.plzen.eu

ZA KVĚTINOVOU VÝZDOBU NA PREMIÉRÁCH DĚKUJEME

KVĚTINY SLAMĚNKA

PARTNER PRO SLAVNOSTNÍ, SVATEBNÍ A SMUTEČNÍ
FLORISTIKU V PLZNI

Slovanská 201 a Americká 21, Plzeň
www.eslamenka.cz

DJKT. Mecenášský klub

MECENÁŠSKÝ KLUB DIVADLA JOSEFA KAJETÁNA TYLA

Srdečně děkujeme našim mecenášům za podporu a přejeme jim mnoho krásných zážitků nejen na našich třech scénách plných emocí. Děkujeme, že jste s námi!

Dr. Mathias Eickhoff
bronzový mecenáš

HSI com ,s.r.o.
bronzový mecenáš

Vladimír Blažek

PhDr. Bohumila Burešová, Ph.D.

Kamila Dostálová

Ing. Václav Frantl

Mgr. Hana Hrubá a Ing. Vladimír Hrubý

Ing. František Korbel a Jaroslava Korbelová

Eva Markvartová

Rodina Otýsová

Ing. Martina Pejsarová

Tamara Salcmanová

MUDr. Radim Skalka

Renata Slavíková

Milan Svoboda

Richard Šedivec

Samuel Švinger

Mgr. Karel Tousek a Mgr. Ivana Touseková

DJKT•

DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI

Georges Bizet

CARMEN

NOC S OPEROU

23. června 2023 | 20.30 hod.

AMFITEÁTR LOCHOTÍN PLZEŇ

VSTUPENKY OD 15. 3., PRO ABONENTY OD 1. 3. SE SLEVOU 20 %

djkt.eu | djktplzen

 MINISTERSTVO
KULTURY

Městský
obvod Plzeň 1

Kulturní Plzeň

 PLZEŇSKÝ KRAJ